

Väljaandja:	Teede- ja Sideminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.06.2015
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	16.06.2016
Avaldamismärge:	RT I, 08.05.2015, 3

Autojuhi kutseoskusnõuete, ametikoolituse eeskirja, koolituskursuse õppekavade ja koolitunnistuse vormi kehtestamine¹

Vastu võetud 06.11.2000 nr 87
[RTL 2000, 119, 1855](#)
 jõustumine 23.11.2000

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
28.02.2001	RTL 2002, 37, 504	16.03.2002
07.07.2006	RTL 2006, 55, 1002	01.01.2007, osaliselt 01.04.2008
27.05.2008	RTL 2008, 45, 622	08.06.2008, osaliselt 01.09.2008
06.08.2012	RT I, 10.08.2012, 1	01.09.2012, määruses on asendatud läbivalt sõna „ARK” sõnaga „Maanteeamet” vastavas käändes
14.10.2014	RT I, 17.10.2014, 8	01.11.2014
15.04.2015	RT I, 22.04.2015, 1	25.04.2015
05.05.2015	RT I, 08.05.2015, 2	01.06.2015

Määrus kehtestatakse «[Autoveoseaduse](#)» § 28 alusel.

1. osa TASU EEST TÖÖTAVA AUTOJUHI KUTSEOSKUSNÕUDED

1. peatükk Üldosa

§ 1. Reguleerimisala

(1) Käesolevad kutseoskusnõuded kehtivad tasu eest töötavale autojuhile, kes töötab:
 1) veose veol C- või C1-kategooria auto või CE- või C1E-kategooria autorongiga;
 2) sõitjate veol D- või D1-kategooria bussi või DE- või D1E-kategooria autorongiga;
 3) sõitjate taksoveol.
[\[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007\]](#)

(1¹) Määruse nõudeid ei kohaldata juhi suhtes, kes juhib sõidukit:
 1) mille suurim lubatud kiirus ei ületa 45 km/h;
 2) mida kasutavad kaitsevägi, päästeasutus ning korrakaitseorgan või mille kasutamine on nende kontrolli all;
[\[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012\]](#)
 3) mis läbib tehnilise arendamise, remondi või hoolduse eesmärgil teekatsetusi, ning uut või ümberehitatud sõidukit, mida pole veel kasutusse võetud;
 4) mida kasutatakse erakorralises seisukorras või mis on määratud päästeoperatsioonideks;
 5) mida kasutatakse õppesõidul või ametikoolitusel;
 6) mida kasutatakse mitteäriliseks sõitjate- ja veoseveoks isiklikul eesmärgil;

7) mis veab materjali või seadmeid, mida juht kasutab oma tööks, tingimusel et sõidukijuhtimine ei ole juhi põhitegevusala.

(1²) Määruse nõudeid ei kohaldata traktori ja trolli juhile.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2) Käesolevad nõuded on aluseks tasu eest töötava autojuhi ametikoolitamisel ja eksamineerimisel, kehtestades nõuded tema teadmiste ja oskustele.

2. peatükk Põhinõuded

§ 2. Autojuhi teadmiste esitatavad põhinõuded

Autojuht peab teadma:

- 1) autojuhtide õigusi ja kohustusi reguleerivaid õigusaktide sätteid, muuhulgas tööõiguse valdkonnaga seonduvat;
- 2) suhtlemispsühholoogiat ja suhtlemise põhialuseid, probleemsete olukordade lahendamise viise ja meetodeid;
- 3) auto tehnojärelvalvesüsteemi Eestis, auto ehitusele ja tehnoseisundile esitatavaid nõudeid ning tehnoulevaatuse läbiviimise korda;
- 4) mootori, jõuülekanne, rooli, pidurisüsteemi, veermiku, kere, rataste ja rehvide, elektri- ja valgustusüsteemi ning toitesüsteemi üldehitust ja tööpõhimõtet;
- 5) sõiduki põhiagregaatides ja süsteemides sagedamini esinevaid rikkeid ning nende kõrvaldamise viise;
- 6) sõidukite lubatud mõõtmeid, registrimassi ning registriteljekoormust ja selle määramise põhimõtteid;
- 7) keskkonnasäästlikke meetmeid;
- 8) transpordi infrastruktuuri põhialuseid;
- 9) ettevõtluse aluseid, ettevõtluse vorme ja äriühingute liike ning nende registreerimise korda;
- 10) tegevuslubade, nende piirangute ja veolubade süsteemi;
- 11) transpordiökonoomika aluseid ning omahinna kujunemist;
- 12) transpordi logistika põhimõtteid, komponente ning tähendust;
- 13) autovedude tähtsust vedude üldises mahus ning autoveo liikide iseärasusi:
  - siseriiklikul veol;
  - rahvusvahelisel veol;
  - oma kulul korraldataval veol;
  - veol tasu eest;
- 14) mootorsõidukijuhi sõidu- ja puhkeaja korraldusega seonduvat;
- 15) sundkindlustust reguleerivates õigusaktides autojuhi kutsetegevusega seotud sätteid;
- 16) tema poolt tööülesannete täitmisel seadustest, kollektiivlepingust või tööandja poolt kehtestatud töösisekorra eeskirja rikkumisest tuleneva vastutuse ulatust.

§ 3. Autojuhi oskustele esitatavad põhinõuded

Autojuht peab oskama:

- 1) juhtida autot ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt ning rakendada õigeid juhtimisvõtteid;
  - 2) koostada ja esitada tööõiguse valdkonnaga seonduvaid, oma kutsetegevusse puutuvaid avaldusi ja dokumente;
  - 3) oma kutsetegevuses suhtlemisel partnerite ja klientidega:
    - mõistlikult arvestama nende huvide ja õigustega;
    - ärielistel läbirääkimistel lähtuma hea usu põhimõttest ja samas juhinduma õigusaktidest tulenevatest regulatsioonidest;
    - mõistma õigesti suhte olemust ja eesmärki ning vastava tegevus- või kutseala tavadid ja praktikat;
    - tegema kõik võimaliku parema tulemuse saavutamiseks, milleks on vajalikud niisugused pingutused nagu temaga samal tegevus- või kutsealal tegutsevad mõistlikud isikud teeksid samadel asjaoludel;
  - 4) diagnoosida rikkeid ja leida rikete põhjused auto põhiagregaatides ja süsteemides;
  - 5) valida ja monteerida rehve veljele sõltuvalt auto massist, kiirusest ja otstarbest;
  - 6) rakendada looduskeskkonda säästvaid meetmeid kütuse, õlide, määrdeainete, erivedelike ning pesuvahendite kasutamisel;
  - 7) kasutada teede, linnade ja asulate kaarte ning lugeda neil kasutatavaid tähiseid ja tingimärke;
  - 7¹) kasutada marsruudi valikuks satelliitpositsioneerimise seadmeid ning lugeda neil kasutatavaid tähiseid ja tingimärke;
- [RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]
- 8) tegutseda õigesti liiklusõnnetuse korral.

3. peatükk

Lisanõuded

§ 4. Lisanõuded veosteveo autojuhile

- (1) Veosteveo autojuht peab teadma:
- 1) veoste veo korraldust reguleerivat seadusandlust autojuhile vajalikus ulatuses;
  - 2) veoste veol nõutavate dokumentide tähendust ja täitmise korda;
  - 3) pakendite liigitust, kasutatavaid materjale, märgistamist, mõõtmeid ja kasutamise korda;
  - 4) suurte konteinerite, kaubaaluste ja paakide kasutamise reegleid tükikaupade, puistekaupade, gaasiliste ainete ja vedelike veol;
  - 5) veoste koormasse laadimise ja kinnitamise eeskirju ning erinevat liiki ja kuju veoste kinnitamise võtteid;
  - 6) enamkasutatavate kinnitusvahendite liigitust ja kasutamise eeskirju;
  - 7) kiirestiriknevate toidukaupade veoga seonduvaid erinõudeid sõidukitele;
  - 8) suuremõõtmelise ja/või raskekaalulise autoveo erinõudeid;
  - 9) metsamaterjali veo erinõudeid;
  - 10) ohtlike veoste mõistet ja ohtlike veoste veo erikorra üldpõhimõtteid;
  - 11) rahvusvahelisel autoveol kasutatavat veolubade süsteemi ja erinõudeid;
  - 12) rahvusvaheliste autoveo lepingute ja kokkulepete tähendust autojuhile vajalikus mahus.

- (2) Veosteveo autojuht peab oskama:
- 1) paigutada veose laadimisel veos ühtlaselt ja tasakaalustatult, et vältida lubatud teljekoormuse ületamist või koormatud auto ebastabiilsust;
  - 2) valida ja kasutada sobilikke kinnitusvahendeid koorma nõuetekohaseks kinnitamiseks;
  - 3) ühendada vedukit erinevate haagiste, kesktelghaagiste või poolhaagistega;
  - 4) kasutada mehaanilise või digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut ja salvestada nendega nõutavaid andmeid.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 5. Lisanõuded sõitjateveo autojuhile

- (1) Sõitjateveo autojuht peab teadma:
- 1) autojuhile vajalikke suhtlemisnõudeid erinevate kategooriate sõitjatega suhtlemisel;
  - 2) sõitjate teenindamise taset mõjutavaid tegureid ja põhjusi;
  - 3) sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte autojuhile vajalikus mahus;
  - 4) tasulise sõitjateveo liike ja vorme;
  - 5) bussiliinide liigitust ja liiniloa mõistet ning selle kehtivusaega;
  - 6) juhuvedude korraldust;
  - 7) nõudeid busside varustusele ja tähistusele;
  - 8) sõiduplaanide sisu ja vormistamist;
  - 9) autojuhi ja sõitjate õigusi ning kohustusi;
  - 10) autojuhi, kontrolöri ja asjaomaste ametiisikute õigusi korda rikkunud sõitjate korralekutsumiseks või sõidukist kõrvaldamiseks;
  - 11) pagasiveo korda linna- ja kaugliinidel ning nõudeid pagasi lubatud sisule ja mõõtmetele;
  - 12) saadetiste veo korda kaugliinidel ning nõudeid saadetiste lubatud sisule ja mõõtmetele;
  - 13) liinivedudel rakendatavaid sõidupiletite tariife ja hindu ning sõidusoodustuste korda;
  - 14) pagasi- ja saadetiste veo eest tasumise korda;
  - 15) busside ehituse erinõudeid (busside kategooriad, liigid ja mugavusklassid).

- (2) Sõitjateveo autojuht peab oskama:
- 1) juhtida, kiirendada ja peatada autot sõitjateveoks ohutu sujuvusega;
  - 2) järgida sõiduplaani liinivedudel;
  - 3) kasutada kassaaparaati sõidupiletite müügiks;
  - 4) täita ja kasutada sõitjateveo dokumente nii siseriiklikel kui ka rahvusvahelistel vedudel;
  - 5) avada bussi varuväljapääse ja evakueerida sõitjaid liiklusõnnetuse korral;
  - 6) kasutada mehaanilise või digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut ja salvestada nendega nõutavaid andmeid.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 6. Lisanõuded taksojuhile

- (1) Taksojuht peab teadma:
- 1) tema kutsetegevuses vajalikke mõistlikke suhtlemisnõudeid erinevate kategooriate sõitjatega suhtlemisel;
  - 2) sõitjate teenindamise taset mõjutavaid tegureid ja põhjusi;
  - 3) taksovedude korraldust reguleerivaid õigusakte;
  - 4) füüsilisest isikust ettevõtjana kutsetegevuse tulude ja kulude kujunemist ning maksude arvestamise korda;
  - 5) kohaliku omavalitsusorgani poolt kehtestatud taksovedude eeskirja nõudeid ja teeninduspiirkonda;
  - 6) sõitjate pealevõtmise korda ja sõitjate õigusi takso kasutamiseks väljaspool järjekorda;

- 7) taksosõidu ja ooteaja tariife ning hinna kujundamise korda;
- 8) taksomeetri sõidukiga kohandamise korda;
- 9) taksojuhi ja sõitja õigusi ja kohustusi;
- 10) taksoteenindusettevõtete dispetšerteenistuste tegevuse eesmäärke, põhimõtteid ja tegutsemise korda;
- 11) turvameetmeid taksojuhi ja sõitja elu ning tervise kaitseks.

(2) Taksojuht peab oskama:

- 1) valida sõites kõige ohutumaid ja lühemaid marsruute, vajadusel kasutada teede kaarte ja skeeme;
- 2) juhtida, kiirendada ja peatada takso sõitjatele ohutu sujuvusega;
- 3) kasutada taksomeetrit nõuetekohaselt;
- 4) vormistada ja välja anda kviitungit sõiduhinna tasumise kohta;
- 5) kasutada takso sideseadmeid tööks vajaliku ühenduse saamiseks dispetšeriga;
- 6) rakendada vajalikke turvameetmeid sõitjate ohutuse tagamiseks.

2. osa

AUTOJUHI AMETIKOOLITUSE EESKIRI

4. peatükk

Üldosa

§ 7. Reguleerimisala

(1) Käesolev eeskiri sätestab tasu eest töötava autojuhi (edaspidi *autojuht*) ametikoolituse ja täienduskoolituse korralduse.

(2) Autojuhte koolitatakse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt tunnustatud õppeasutuses (edaspidi *koolitusasutus*).

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 8. Eesmärk

(1) Ametikoolitamise eesmärk on:

- 1) autojuhi ametialane ettevalmistamine töötamiseks autojuhina tasu eest;
- 2) põhjalike teadmiste ja oskuste andmine käesolevas õppekavas toodud teemade mahus;
- 3) ohutute ja keskkonnasäästlike hoiakute kujundamine autojuhina töötamiseks.

(2) Täienduskoolituse eesmärk on:

- 1) parandada autojuhi liiklusohutust tagavaid oskusi;
- 2) kaasajastada autojuhtide seadusandlust puudutavaid teadmisi.

[RTL 2002, 37, 504- jõust. 16.03.2002]

5. peatükk

Autojuhi ametikoolituse korraldus

§ 9. Üldsätted

(1) Autojuhi ametikoolitus toimub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt tunnustatud koolitusasutuses statsionaarses õppevormis päevase või õhtuse õppeajaga.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(2) Autojuhi ametikoolitus toimub riikliku õppekava alusel koostatud koolitusasutuse õppekava järgi.

Koolitusasutuse õppekava peab olema registreeritud Maanteeameti andmebaasis, kui «Kutseõppeasutuste seadusest» ei tulene teisiti.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Ametikoolitust teostatakse eraldi iga § 1 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud veoliigi kaupa.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(4) Õppekava koostab koolitusasutus. Vastava veoliigi autojuhi õppekava koostamisel lähtutakse käesolevas määruses nimetatud õppeainete nimetustest ja õppeainete mahtudest.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

(5) Maanteeamet hindab enne koolitusasutuse õppekava kinnitamisele esitamist koolitusasutuse vastavust sõidukijuhi ametiõppe läbiviimiseks. Hinnatakse alusõppe ja vastava kategooria sõiduki juhtimisõiguse saamisega ühendatud koolituse ning töökeskkonda ja liiklusohutust käsitlevat valikainete läbiviimise võimaluste vastavust koolituse eesmärkidele ja õppekavale. Maanteeamet annab enne õppetöö algust hinnangu koolitusasutuse poolt koostatud õppekava vastavuse kohta käesolevale määrusele ja majandus- ja

kommunikatsiooniministri 27. juuni 2011. a määrusele nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad”.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(6) Teisest riigist pärit isik saab tõendada eelnevat koolitust:

1) juhiloale kantud EL koodiga;

2) Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiivi 2003/59/EÜ reisijate- või kaubaveol kasutatavate teatavate maanteesõidukite juhtide alus- ja jätkuõppe kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3820/85 ja nõukogu direktiivi 91/439/EMÜ muutmise ja nõukogu direktiivi 76/914/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 226, 10.09.2003, lk 4–17) lisas toodud vormi kohase tunnistusega;

3) välisriigis väljaantud ja Eestis tunnustatava välisriigi tunnistustega.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 9¹. Ametikoolituse tingimused

(1) Alusõppega ühendatud ametikoolituse kursus sisaldab endas «Liiklusseaduse» mõistes juhtimisõiguse saamisega seotud koolitust, liiklusteooria ja sõidueksamite sooritamist Maanteeametis juhtimisõiguse saamiseks, ametikoolitust «Autoveoseaduse» mõistes ja teoreetilise ning praktilise töö eksami sooritamist koolitusasutuses.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2) Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiivi 2003/59/EÜ kohase alusõppega ühendatud ametikoolituse kursuse maht peab olema 280 tundi. Pärast ametikoolituse läbimist ja juhtimisõiguse saamist peab juhi esimene tööandja kindlustama töölase stažeerimise, mille maht tööandja määratud vähemalt 3-aastase C- või D-kategooria sõidukil töötamise kogemusega juhi juhendamisel on 160 tundi.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

(3) Kui lõikes 1 nimetatud koolitusele vastuvõetava isiku vanus ületab vastava mootorsõiduki juhtimisõiguse vanuse alammäära, võib isik valida veoauto- või bussijuhi kiirendatud ametikoolituse kursuse. Sellisel juhul peab isikul olema eelnevalt B-kategooria auto juhtimise õigus.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

(4) Kiirendatud ametikoolituse kursusele lisandub taotletava kategooria mootorsõidukijuhi koolitus, mille minimaalne maht on toodud majandus- ja kommunikatsiooniministri 27. juuni 2011. a määruses nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad”. Kui õppima asumisel isik ei ole läbinud nimetatud määruses toodud juhi esmaõppe lõppastme koolitust, tuleb see läbida kursuse jooksul.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(5) Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiivi 2003/59/EÜ kohase alusõppe ja vastava kategooria sõiduki juhtimisõiguse saamisega ühendatud koolituse läbinud isik võib vastava juhtimisõiguse ja koolitustunnistuse saamise järel alates 18-aastaseks saamisest juhtida C-kategooria autot või CE-kategooria autorongi või D1-alamkategooria bussi või D-kategooria bussi, mis teeb «Ühistranspordiseaduse» mõistes kohalikku liinivedu alla 50 kilomeetri pikkustel valla- ja linnaliinidel (edaspidi *kohaliku liini bussijuht*). Juhtimisõiguse saamisega seotud õppesõitu võib isik sellisel juhul teha alates 17 aasta ja kuue kuu vanuseks saamisest ja see toimub «Liiklusseaduses» kehtestatud korra kohaselt.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

(6) Lõikes 5 sätestatud ametikoolituse läbinud ja C-kategooria auto juhtimisõigust omav isik võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/126/EÜ juhilubade kohta (ELT L 403, 30.12.2006, lk 18–60) kohase kutsetunnistuse omamist näitava koodi 95 korral täiendavalt läbida CE-kategooria autorongi koolituskursuse.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 10. Vastuvõtu tingimused

(1) Autojuhi ametikoolitusele võetakse vastu:

1) nõukogu määruse (EMÜ) nr 3821/85 autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta (EÜT L 370, 31.12.1985, lk 8–21) artikli 14 lõike 3 kohaselt Eestis alalist elukohta omav Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või isik, kellel on pikaajalise elaniku elamisluba või tähtajaline elamisluba või alaline elamisõigus;

2) Eestis rahvastikuregistrisse kantud välismaalane, kes töötab vedaja juures töölepingu või muu lepingulise suhte alusel.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(1¹) Autojuhi täienduskoolitusele võetakse vastu isik, kelle alaline elukoht nõukogu määruse (EMÜ) nr 3821/85 artikli 14 lõike 3 kohaselt on Eestis või kes töötab vedaja juures töölepingu või muu lepingulise suhte alusel.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(1²) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1¹ nimetatud isikutel peab olema kehtiv Eesti mootorsõiduki juhtimisõiguse kategooria juhiluba või kehtiv liikluseaduse § 99 lõike 1 kohane teise riigi mootorsõiduki juhtimisõiguse kategooria juhiluba.
[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(2) Ametikoolituse ja täienduskoolituse kursustel osalemiseks esitab isik koolitusasutusele:

1) juhiluba, sealhulgas esmase juhiluba, kui see on isikule väljastatud või isikutunnistuse või muu isikut tõendava dokumendi;

2) mootorsõidukijuhi kehtiva tervisetõendi, kui isik taotleb esmakordselt juhtimisõigust.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2¹) Taksojuhi täienduskoolituse kursusel osalemiseks esitab isik koolitusasutusele taksojuhi kutsetunnistuse.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(3) Kui kursusel osalev isik on pärast eelmise ametikoolituse tunnistuse saamist läbinud õppekavas nimetatud liikluskultuuri ja liiklusohutust käsitleva valikaine ja ta soovib selle valikaine arvestamist, siis esitab isik koolitusasutusele selle valikaine läbimist tõendava dokumendi.

(4) Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiivi 2003/59/EÜ kohase alusõppe ja vastava kategooria sõiduki juhtimisõiguse saamisega ühendatud ametikoolituse kursusele astumiseks ei pea isik omama eelnevalt B- kategooria auto juhtimise õigust.

(5) Veoautojuhi või bussijuhi ametikoolituse kursusele astumiseks, mis on ühendatud sõiduki juhtimisõiguse saamisega, ei pea isik omama eelnevalt C- või D- kategooria sõiduki juhiluba.

(6) Koolitusasutus peab Maanteeametile elektrooniliselt esitama hiljemalt üks päev pärast õppetöö algust õpperühma nimekirja, mis sisaldab koolitusasutuse nime ja registrikoodi, kursusel osaleva isiku ees- ja perekonnanime ning isikukoodi, lisa 3 kohast õppekava koodi, kursuse algus- ja lõpukuupäeva ning õpperühma numbrit.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(6¹) Maanteeametil on õigus nõuda koolitusasutuselt koolituse tunniplaani.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(6²) Taksojuhi täienduskoolituse korral peab koolitusasutus Maanteeametile elektrooniliselt esitama hiljemalt üks tööpäev enne koolituskursuse algust kursusel osaleva isiku ees- ja perekonnanime ning isikukoodi.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(7) Koolitaja poolt Maanteeametile esitatud õpperühmaga seonduvad andmed kantakse liiklusregistrisse pärast andmete õigsuse kontrollimist.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(8) Kui esitatud andmed ei lange kokku liiklusregistris olevatega andmetega, teavitab Maanteeamet sellest koolitajat, kes on kohustatud sellest teavitama isikut.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(9) Kui Maanteeametis puudub elektroonilise foto, millel isik on kujutatud otsevaates, peakatteta ning tavapärase näoilmega, või dokumendifoto, mis ei tohi olla väiksem kui 35×45 mm või see on vanem kui viis aastat, peab kursusel osalev isik tegema foto kutsetunnistuse taotlemisel Maanteeametis. Isiku nõusolekul võib kasutada isikut tõendavate dokumentide andmekogus olevat fotot ja allkirjakujutist.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(10) Koolitusasutuse ja Maanteeameti vaheline lõigetes 6, 6¹ ja 8 nimetatud andmevahetus toimub elektroonselt. Dokumentide saatja peab seejuures olema veebikeskkonnas autentitud või dokumendid peavad olema digitaalselt allkirjastatud.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 11. [Kehtetu - RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 12. Õppetöö korraldus

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(1) Ametikoolituskursuse sisu ja maht on kehtestatud käesolevas määruses veoautojuhi, bussijuhi ja taksojuhi ametikoolituskursuse õppekavaga (edaspidi *õppekava*).

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(2) [Kehtetu - RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(3) Teoriaõppe tunni kestus on 45 minutit. Lubatud on kasutada paaristunde kestusega kuni 90 minutit. Praktilise õppetunni kestus on kuni 90 minutit ja õppesõidukorra kestus 30 minutit.

(4) Teooria või praktilise õppe rühmas võib olla kuni 25 õpilast. Vajadusel võib praktilise õppe ajal jagada rühma kaheks.

(5) Teooria ja praktilise õppe tundide sisuline ülesehitus ja vahelduvus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ja õpilase vajaliku ettevalmistuse iseseisvaks tööks.

(6) Ametikoolituse eksamite läbiviimise korra kehtestab koolitusasutuse juhataja.

§ 12¹. Autojuhi täienduskoolituse õppetöö korraldus ja maht

(1) Paragrahv 1 lõikes 1 nimetatud kategooriate sõidukite juhid peavad läbima täienduskoolituse enne ametikoolituse tunnistuse kehtivusaja lõppemist või juhul, kui viimasest koolitusest on möödunud rohkem kui viis aastat.

(2) Täienduskoolitusele võetakse § 10 lõikes 1 nimetatud isikuid, kellel on vähemalt kaks aastat olnud vastava kategooria sõiduki juhtimisõigus.

(2¹) Taksojuhi täienduskoolitusele võetakse isikuid, kellel on määruse lisa 2 kohane taksojuhi kutsetunnistus. [RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Isik saab osaleda selle veoliigi täienduskoolituses, mis kategooria sõiduki juhtimisõigus on talle antud. [RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(4) Õppetöö maht veoautojuhi täienduskoolitusel peab olema 35 tundi, millest koolitaja poolt valitud valikainete maht on kuni 10 tundi. [RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(5) Õppetöö maht bussijuhi täienduskoolitusel peab olema 35 tundi, millest töökeskkonda ja liiklusohutust käsitlevate valikainete maht on 7 tundi. [RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(5¹) Õppetöö maht taksojuhi täienduskoolitusel peab olema 7 tundi. [RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(5²) Töökeskkonda ja liiklusohutust käsitlevate õppeainete koolitus võib toimuda ka elektroonilise õppevormi õppekeskkonnas, mis vastab majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011 määruses nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele” toodud elektroonilise õppevormi õppekeskkonna nõuetele ja peab olema registreeritud enne kasutusele võtmist Maanteeametis. [RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(5³) Isiku poolt valitud § 19¹lõike 1 tabeli 2B 7. osas või § 64¹tabeli 3B 6. osas toodud õppeainet, mille läbiviimine nõuab erivarustust (erisõiduk, kohandatud õppeväljak, õppemetoodika, simulaator jne) ja läbiviijalt eriettevalmistust, võib läbida enne kursuse algust kahe koolitusperioodi vahelisel ajal ka mõnes teises koolitusasutuses. [RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(6) Ilma § 9 lõikes 5 nõutud tehniliste võimaluste eelneva hindamiseta puudub koolitusasutusel õigus väljastada § 10 lõikes 3 nimetatud valikaine läbimist tõendavat dokumenti.

(7) Täienduskoolituse eksamite läbiviimise korra kehtestab koolitusasutuse juht. [RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 13. Koolitatava hindamine ja eksamineerimine

(1) Autojuhi ametikoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste ja praktilise töö eksami sooritamisega koolitusasutuses. Täienduskoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste eksamiga.

(2) Eksami eesmärgiks on selgitada objektiivselt välja õppijate teadmised, oskused ja hoiakud kogu õppekava ja selle üksikute teemade osas. Vajadusel antakse õpilasele koolitusasutuses lisakoolitust teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste täiendamiseks.

(3) Teoreetiliste teadmiste eksami küsimustik peab haarama õppekava sisu kõigi teemade ulatuses. Teoreetiliste teadmiste eksam on sooritatud, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 80% küsimustest. Teoreetiliste teadmiste eksamil on küsimusi vähemalt 30, täienduskoolituse korral vähemalt 20.

(4) Praktilise töö eksami teemad koostab koolitaja. Praktilise töö eksamil rakendatakse hindamissüsteemi põhimõttel «jah» – sooritas, «ei» – ei sooritanud. Õpilane peab saama valida eksamipileti alusel vähemalt viie erineva õppekavas sisalduva praktilise ülesande vahel.

(5) Eksamikomisjoni koosseisu määrab koolitusasutuse juht. Eksamikomisjoni koosseisu kutsutakse lisaks õpetajatele autovedajate ametiliitude, transporditöötajate ametiühingu ja Maanteeameti esindaja.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(6) Koolitusasutus teavitab eksamikomisjoni liikmeid eksami toimumise päevast samaaegselt § 10 lõikes 6 sätestatud toiminguga, kui eksami toimumise päev ei ole määratud teisiti.

(7) Koolitusasutus esitab Maanteeametile ametikoolituse või täienduskoolituse õppekava läbinud ja eksami sooritanud isikuteksamiprotokollil hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast eksami toimumist. Koolitusasutus esitab eksamiprotokollil Maanteeametile elektroonselt, kusjuures dokumentide saatja peab olema veebikeskkonnas autentitud või dokumendid peavad olema digitaalselt allkirjastatud.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(8) Kui isik on läbinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1071/2009, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/26/EÜ (ELT L 300, 14.11.2009, lk 51–71), vastava vedude eest vastutaja koolituse ja vastava tunnistuse saamisest on möödunud vähem kui viis aastat, võib koolitusasutus selle isiku soovil alusõppega ühendatud ametikoolituse kursusele astumisel ta vabastada ametikoolituskursuse eksami sooritamist õppeaines „Autovedude korraldus”.
[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 13¹. Ametikoolituse tunnistuse väljastamine

(1) Ametikoolituse tunnistuse taotlemisel § 13 lõikes 7 nimetatud eksami sooritanud isik esitab Maanteeametile kutsetunnistuse vormistamiseks:

- 1) juhiloa või esmase juhiloa;
- 2) isikutunnistuse või muu isikut tõendava dokumendi, kui esitatakse välisriigis välja antud juhiluba;
- 3) mootorsõidukijahi kehtiva tervisetõendi, välja arvatud kui mootorsõidukijahi tervisetõendi andmed liiklusregistris on kehtivad ja mootorsõidukijahi terviseseisund ei ole muutunud või kui tervisetõendi väljastaja on andmed esitanud elektrooniliselt Maanteeametile;
- 4) andmed või maksekorralduse koopia riigilõivu tasumise kohta.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(1¹) Lõikes 1 nimetatud taotluse võib isik esitada elektroonilises vormis Maanteeameti e-teenuste infosüsteemi (edaspidi *e-teenuste infosüsteem*) kaudu autentimisega.
[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(2) Pärast andmete kontrollimist väljastab Maanteeamet edukalt eksami sooritanud veoautojuhile ja bussijuhile lisa 1 kohase ametikoolituse tunnistuse, taksojuhile lisa 2 kohase tunnistuse ning kannab nõutavad andmed liiklusregistrisse. Paragrahvi 9¹ lõikes 1 nimetatud alusõppega ühendatud ametikoolituse kursuse korral peavad isiku juhtimisõiguse saamiseks sooritatud liiklusteooria ja sõidueksamite andmed olema liiklusregistris.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2¹) Taksojuhi kutsetunnistust ei väljastata esmase juhiloa omanikule.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2²) Maanteeamet väljastab isikule veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistuse või taksojuhi tunnistuse kümne tööpäeva jooksul arvates veoautojuhi, bussijuhi või taksojuhi tunnistuse taotluse esitamisele järgnevast päevast.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(2³) Veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistuse või taksojuhi tunnistuse omaniku taotluse alusel võib tunnistuse kätte toimetada ka lihtkirjaga Eesti riigi sisesele postiaadressile.
[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(2⁴) Maanteeametis veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistuse või taksojuhi tunnistuse kätte toimetamisel kaotab varem välja antud dokument kehtivuse uue dokumendi üle andmisel. Lihtkirjaga uue veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistuse või taksojuhi tunnistuse kätte toimetamisel kaotab varem välja antud dokument kehtivuse dokumendi valmimisele järgneval päeval. Kehtivuse kaotanud dokument tuleb selle omanikul mõistliku aja jooksul kasutuskõlbmatuks muuta.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(2⁵) Maanteeametis kätte toimetatud veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistus või taksojuhi tunnistus loetakse isikule väljastatuks pärast selle üleandmist dokumendi omanikule või tema esindajale. Lihtkirjaga saadetud veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistus või taksojuhi tunnistus loetakse isikule väljastatuks, kui see on kätte toimetatud isiku elu- või asukoha aadressil.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(2⁶) Juhul kui isik ei ole veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistust või taksojuhi tunnistust lihtkirjaga kätte saanud kümne tööpäeva jooksul alates dokumendi taotluse esitamisest, peab ta sellest Maanteeametit teavitama ning Maanteeamet tunnistab dokumendi kehtetuks. Uue dokumendi kättesaamiseks tuleb isikul pöörduda Maanteeametisse.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

(3) Maanteeameti väljastatud veoautojuhi ja bussijuhi ametikoolituse tunnistusele märgitakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/126/EÜ nimetatud ühenduse ühtlustatud kood ja tunnistuse kehtivusaeg (näiteks „95. 01.01.2017”).

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(4) Maanteeameti poolt väljastatud veoautojuhi, bussijuhi või taksojuhi esimese ametikoolituse tunnistuse kehtivusaeg on tulenevalt juhilubade vahetusperioodist vahemikus neli kuni seitse aastat.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(5) Maanteeameti poolt väljastatud veoautojuhi, bussijuhi või taksojuhi ametikoolituse tunnistus tunnistatakse väljaandja poolt kehtetuks, kui:

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

- 1) ametikoolituse tunnistus on kadunud, hävinud või muutunud kasutuskõlbmatuks;
- 2) ametikoolituse tunnistus on alusetult välja antud.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(6) Kadunud, varastatud, hävinud või kasutuskõlbmatuks muutunud ametikoolituse tunnistuse asemel on isikul õigus taotleda Maanteeametilt uus tunnistus.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhtudel peab ametikoolituse tunnistuse taotleja Maanteeametile selgitama või esitama muid asjaolusid tõendava dokumendi ametikoolituse tunnistuse või taksojuhi

kutsetunnistuse asendamise tinginud asjaolude kohta ja § 13¹ lõikes 1 nimetatud dokumendid.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

6. peatükk

Koolitusasutuse pedagoogiline personal, koolitusasutusele esitatavad nõuded, õppedokumentatsioon ja järelevalve

§ 14. Koolitusasutusele esitatavad nõuded

Ametikoolituse läbiviimiseks peab koolitusasutusel olema:

- 1) koolitusasutuse koostatud käesoleva määruse nõuetele vastav ja enne õppetöö algust kinnitatud koolituskursuse õppekava;

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

- 2) käesoleva eeskirja tingimustele vastavad pädevad õpetajad;
- 3) tervisekaitse nõuetele vastavad õpperuumid või nende kasutamise võimalus;
- 4) teooria ja praktiliste õppe tundide läbiviimiseks ettenähtud metoodilised materjalid ja tarvikud, audiovisuaalsed ja näitlikud õppevahendid;
- 5) õppesõidukid koolituse läbiviimiseks või nende kasutamise võimalus;
- 6) õppesõiduväljak või selle kasutamise võimalus.
- 7) „Liiklusseaduse” § 111 lõikes 1 nimetatud mootorsõidukijuhi koolitamise luba.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 15. Pedagoogilisele personalile esitatavad nõuded

(1) Koolitusasutuses peab õppekavas toodud õppeainete õpetaja:

- 1) valdama nõutavate õppeainete aluseid;
- 2) omama õppeaine profiilile vastavaid töökogemusi;
- 3) omama kõrg- või keskeriharidust;
- 4) olema osalenud erialasel täienduskoolitusel.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

(2) Sõiduõpetaja peab teadma sõiduõpetuse aluseid ning omama kehtivat sõiduõpetaja tunnistust.

§ 16. Õppedokumentatsioon

(1) Koolitusasutuse kohustuslik õppedokumentatsioon on:

- 1) õpperühma nimekiri, mis sisaldab õpilase ees- ja perekonnanime, isikukoodi ja elukohta andmeid;
- 2) õppetöö päevik, mis sisaldab andmeid kursuse nimetuse, kursuse õppetöö alguse ja lõpu, õppeaine nimetuse, läbiviimise kuupäeva, tundide arvu, õpilase ees- ja perekonnanime, õpetaja ees- ja perekonnanime ja allkirja kohta. E-kooli kasutamise korral täidetakse selles esinevad andmeväljad;
- 3) eksamiprotokoll, mis sisaldab eksamikomisjoni koosseisu, õpilaste ees- ja perekonnanimesid ja isikukoode, eksamikomisjoni esimehe ja liikmete allkirju.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

(2) Õppedokumentatsiooni tuleb säilitada viis aastat. Õppedokumentatsiooni võib säilitada elektroonilises andmebaasis, kui dokumendid, mis peavad olema allkirjastatud, on allkirjastatud digitaalselt.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Õppetöö korraldamiseks vajalik tunniplaan peab olema kättesaadav ja seda tuleb säilitada kursuste lõpuni, kuid mitte vähem kui kuus kuud.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 17. Ametikoolituse järelevalve

(1) Ametikoolituse õppekava täitmist kontrollib ja hindab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Maanteeamet.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2) Kontrollija teostab ametikoolituse õppekava täitmise kontrolli ja hindamist õpilaste eksamitulemuste analüüsi ja koolitusasutuste vahetu kontrolli teel.

(3) Koolitusasutus, kelle poolt õppekava täitmist kontrollitakse ja hinnatakse, on selleks tegevuseks kontrollija volitatud esindaja nõudel kohustatud:

- 1) esitama neile § 16 lõikes 1 nimetatud õppedokumentatsiooni;

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

- 2) võimaldama kontrollida kursuse läbiviimist.

3. osa

VEOAUTOJUHI, SÕITJATEVEO AUTOJUHI JA TAKSOJUHI AMETIKOOLITUSE KURSUSE ÕPPEKAVAD

7. peatükk

Veoautojuhi ametikoolituse kursuse õppekava

1. jagu Üldsätted

§ 18. Reguleerimisala

(1) Käesolev veoautojuhi ametikoolituse kursuse õppekava (edaspidi *õppekava*) määrab kindlaks kohustuslikud õppeained ja nende mahud veoautojuhi (edaspidi *autojuht*) ametikoolitamisel, kes töötab veoauto või autorongiga, mille registrimass ületab 3500 kg.

(2) Õppekava koostamisel on arvestatud autojuhi eelnevate teadmiste ja oskustega, mis ta on saanud C-kategooria või C1-alamkategooria auto või CĒ-kategooria või C1E-alamkategooria autorongi juhtimisõiguse omandamisel ning eelnevate sõidukogemustega.

§ 19. Veoautojuhi ametikoolituse õppekava õppeained ja mahud

(1) Veoautojuhi ametikoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Tabel 2

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas			Sõidu tunde (sõidukordi)
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde	iseseisva töö tunde	
1. Tööõiguse alused	8	6	2	–	–

2. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia	12	6	6	–	–
3. Sõiduki tundmine ja käsitsemine	38	22	6	10	–
4. Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonoomika alused	13	6	2	5	–
5. Autovedude korraldus (logistika)	48	32	8	8	–
6. Kindlustused	8	6	2	–	–
7. Autojuhi vastutus	8	8	–	–	–
8. Sõidupraktika	–	–	–	–	5 (10)
Kokku	135	86	26	23	5 (10)

(2) Veoautojuhi ametikoolituse õppekavas olevast viietunnisest individuaalsest sõidupraktikast võib kaks tundi sooritada simulaatoril. Enne õppetöö algust peab Maanteeamet andma hinnangu konkreetse simulaatori kasutamise sobivuse kohta.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Veoautojuhi kiirendatud ametikoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Tabel 2A

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas	
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde
1. Tööõiguse alused	6	5	1
2. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia	9	6	3
3. Sõiduki tundmine ja käsitsemine	17	13	4
4. Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonoomika alused	4	4	–
5. Autovedude korraldus (logistika)	28	24	4
6. Kindlustused	2	2	–
7. Autojuhi vastutus	4	4	–
Kokku	70	58	12

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

(4) Veoautojuhi ametikoolituse õppekava õppeainete temaatiline plaan on toodud käesoleva määruse §-des 21–64⁴.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 19¹. Veoautojuhi täienduskoolituse õppeained ja mahud

(1) Veoautojuhi täienduskoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Tabel 2B

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas vähemalt	
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde
Põhiained			
1. Autovedude korraldus (logistika)	10–15	8	2

2. Sõiduki tundmine ja käsitsemine	5	5	
3. Töökeskkond ja liiklusohutus	4–7	3	1
4. Kindlustused ja vastutus	2	2	
5. Tööõiguse alused	2	2	
6. Töö- ja puhkeaeg	2–4	1	1
Kokku põhiained	25–35		
Valikained			
7.1. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia, või7.2. Säätlik, ohutu ja vastutustundlik juhtimine, või7.3. Rasked tee- ja ilmastikuolud, kettide kasutamine, tuleohutus, või7.4. Veod tollikontrolli all, maksud, aktsiisikaubad, immigrandid, või7.5. Sõidu- ja puhkeaja korralduse süvendatud käsitlemine, või7.6. Veoste laadimise ja kinnitamise süvendatud käsitlemine, või7.7. Metsamaterjalide vedu, või7.8. Paaksõiduki juhtimise koolitus	kuni 7kuni 7kuni 7kuni 7kuni 7kuni 7		
Kokku valikained	Kuni 10		
Kõik kokku	35		

(2) Valikainete teemad valib koolitaja lähtudes oma tehnilistest võimalustest ja täienduskoolitusest osavõtjate vajadusest ning need peavad olema kinnitatud koos õppekavaga.

(3) Koolitaja peab õppekavas olevate valikainete mahtusid täpsustama tunniplaanis.

(4) Veoautojuhi täienduskoolituse õppekava õppeainete temaatiline plaan on toodud käesoleva määruse lisas 4. [RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 20. Õppetöö kestus

(1) Veoautojuhi ametikoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on vähemalt neli nädalat.

(2) Veoautojuhi kiirendatud ametikoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on vähemalt kaks nädalat.

(3) Veoautojuhi täienduskoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on vähemalt neli päeva. [RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

2. jagu Õppekavas toodud õppeainete temaatiline plaan

1. jaotis Tööõiguse alused

§ 21. Üldsätted

Õigusaktid, mis kindlustavad töövõtja sotsiaalse kaitstuse. Kõigi õigusaktide juures tuleb käsitleda põhiliselt veoautojuhte (edaspidi *autojuht*) puudutavaid ning nende praktilises töös esilekerkivaid probleeme.

§ 22. Tööleping

(1) Töölepingu sõlmimine, selle muutmine, lõpetamine, üleminek, tühistamine, ülesütlemine.

(2) Töötingimustest teavitamine, sealhulgas tööülesannete kirjeldus, töötegemise asukoht.

(3) Tähtajaline tööleping, selle sõlmimine, pikendamise piirang.

- (4) Töötasu ja selle arvutamine viis, kinnipeetavad maksud, võimalikud hüved.
- (5) Töötaja kohustused, vastutus, lähetused.
- (6) Tööandja kohustused, vastutus.
- (7) Töötamine renditööjõuna, sealhulgas millised õigused ja kohustused on tööandjal ja millised juhti kasutaval ettevõtjal.
- (8) Isikuandmete töötlemine töösuhetes, sealhulgas tervisekontrolli andmete tuvastamine, tööõnnetustest teatamine, joobeseisundi tuvastamine, juhtimisõiguse tuvastamine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 23. Töö- ja puhkeaeg

- (1) Töö- ja puhkeaeg „Töölepingu seaduse” tähenduses.
- (2) Autojuhi töö-, sõidu- ja puhkeaja erisused tulenevalt eelkõige Nõukogu määrusest (EMÜ) nr 3821/85, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 561/2006 ja liiklusseadusest.
- (3) Töö- ja puhkeaja planeerimine ja arvestus.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 24. Töötaja puhkus

Puhkuse liigid, kestus, tasustamine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 25. Töö tasustamine

- (1) Töötasu suurus, alammäär, keskmine töötasu, lisatasud.
- (2) Kinnipeetavad maksud ja maksed.
- (3) Autojuhi töötasu arvutamise ja maksmise erisused tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 10 nõuetest.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 26. Töökaitse, tööohutus, töötervishoid

- (1) Tööohutuse ja töökaitsega seotud tööandja ja töövõtja vahelised vastastikused kohustused ja vastutus.
- (2) Autojuhi tööga seotud ohud teel, laadimisel, sõiduki hooldamisel.
- (3) Autojuhi terviseriski põhjused, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused.
- (4) Õnnetusrisi põhjused, sealhulgas tulekahi, ebaõige tegutsemine koorma laadimisel ja kinnitamisel, kokkupuutel külmade või kuumade veostega või veetavate elusloomadega.
- (5) Võimalikud töövigastused, nende uurimine ja töövigastustest põhjustatud kahjude hüvitamine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 27. Sotsiaalsed tagatised

Pension, sealhulgas pensionikindlustus, pensionide liigid, pensionile jäämise iga, määrad ja väljamaksmine kord.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 28. Töövaidluste lahendamine

- (1) Töölepingut puudutavate töövaidluste lahendamine töövaidluskomisjonis või kohtus, nende pädevus.
- (2) Kollektiivsete töötülide lahendamine, institutsioonid, nende pädevus.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 29. Praktilised õppused

- (1) Praktiliste õppuste käigus õpetatakse tööõiguse valdkonnas vaja minevate avalduste praktilist koostamist:
- 1) töölepingu tüüptingimused ja koostamine;
  - 2) CV koostamine;
  - 3) avaldus töövaidluse lahendamiseks pädevale organile.
- (2) Dokumentide koostamisel esinevate puuduste väljaselgitamine ja analüüs.

2. jaotis Psühholoogia valdkond

§ 30. Liiklus- ja suhtlemispsühholoogia

- (1) Autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised liikluspsühholoogia osas. Autojuhi tööd mõjutavad tegurid: tähelepanu, isiksuse eripärad (näiteks riskialdis käitumine, agressiivsus jne), väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused.
- (2) Autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised suhtlemispsühholoogia osas. Suhtlemise põhioskused:
- 1) oskus elada sisse partneri rolli;
  - 2) oskus asjakohaste kutsealaste kontaktide loomisel ja säilitamisel;
  - 3) veenmisoskus;
  - 4) kehtestamisoskus;
  - 5) läbirääkimisoskus.
- (3) Autokaubaveoga seotud partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmised. Põhjendatud ja põhjendamatud nõudmised. Autojuhile vajalikud oskused kontaktisikute põhjendamatu soovide ja nõudmiste paindlikuks ja konfliktivabaks lahendamiseks.
- (4) Tüüpilisemad probleemsed olukorrad kaubasaatjate ja -saajate, kontrollijate ja teiste kontaktisikutega. Probleemsete olukordade lahendamise viisid ja võtted. Autojuhi rollid selliste olukordade lahendamisel. [RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 31. Praktilised õppused

Praktilised õppused kontaktide loomise oskuse ja veenmisoskuse ning kehtestamisoskuse omandamiseks rollimängude abil. Tüüpiliste probleemsete olukordade läbimängimine, lahenduste leidmine ja nende analüüs.

3. jaotis Sõiduki tundmine ja käsitsemine

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 32. Üldnõuded

- (1) Sõidukite ehituse ja tehnilise hoolduse õpetamisel tuleb lähtuda Eestis enamkasutatavate veoautode ja haagiste markidest.
- (2) Sõiduki ehituse tundmaõppimisel tuleb lähtuda selle üldehituse ja tööpõhimõtte selgitamisest. Tehnohoolduse tundmaõppimisel tuleb lähtuda kehtivatest tehnonõuetest veoautodele ja haagistele.
- (3) Firmateeninduse mõiste ja rakendamise kord.
- (4) Sõidukite tehnajärelevalve süsteem ja rakendamise kord Eestis. Kehtestatud tehnonõuete aluseks olevad Euroopa Liidu normid ja nõuded:
- 1) Euroopa Majandusühenduse direktiivid (EEC);
  - 2) ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (ECE) «Ratassõidukile ning sellele paigaldatavatele ja/või sellel kasutatavale varustusele ja osadele ühtsete tehnonõuete alusel väljastatud tunnistuste vastastikuse tunnustamise tingimuste kokkuleppe» reeglid.
- (5) Autode VIN-koodid (tehasetähised) ja põhiaandmed andmesildil. Kiiruspiiriku ja sõidumeeriku kasutamise nõue. Suure sõiduki tunnusmärgid, nende mõõtmed ja kinnitamise kord. Autole ja haagisele nõutavad lisaseadmed ja -vahendid.
- (6) Ergonoomika, autojuhi töökoht, isiku kaitse. [RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 33. Mootor

(1) Diiselmootorite ja ottomootorite liigitus ning lühiiseloostus. Mootori töösükkel, põhiliste mehhanismide ja süsteemide üldehitus ning töötamise põhimõte.

(2) Mootori jahutus- ja toitesüsteemi seadiste üldehitus ja töötamise põhimõte. Mootori jahutusvedelike margid, tähistus ja kasutamine.

(3) Mootoriõlide liigitus, nende kvaliteedinäitajad ning markeerimine. Õlide omadused ning nende muutumine töötamise käigus.

(4) Mootori toitesüsteemi hooldus, rikkis pihusti avastamine töötaval mootoril. Arvutiga juhitud toitesüsteem. Nõuded kütusepaagi ehitusele ja mahutavusele. Mootorikütuse liigitus ja kvaliteedinõuded. Diislikütuse omadused ja külmakindlus.

(5) Nõuded mootori heitgaaside väljalaskesüsteemile. Heitgaaside toksilisuse vähendamise seadmed.

(6) Kütusekulu optimeerimine.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 34. Jõuülekanne ja rool

(1) Veoautodel kasutatavate jõuülekannete liigitus ja tüübid. Rooli, siduri, käigukasti, jaotuskasti, kordisti (aeglusti), kardaanülekanne, peaülekanne ja veosilla üldehitus ning töötamise põhimõte.

(2) Rooliratta vabakäigu normid. Rattalõtku lubatud suurused.

(3) Paljukäigulise käigukasti kasutamine ning käiguvahetuse erinevad võimalused.

§ 35. Pidurid (sh suruõhusüsteem)

(1) Piduri õhkajami üldskeem ja selle osad. Erinevat liiki toimemehhanismidega pidurid. Sõidupiduri, seisupiduri ja erinevat liiki abi- ja kestvupidurite tööpõhimõte. Pidurite ehitus ja hooldus ning reguleerimisvõimalused. Mitteblokeeruvate pidurite (ABS) tööpõhimõte.

(2) Rõhu kontrollimine ja reguleerimine õhkajamis. Rikkepiduri vabastamine. Pidurite rikked ja hooldus.

§ 36. Veermik, kere, rattad ja rehvid

(1) Veermiku seadiste tüübid ja ehitus. Nõuded klaasidele ja nende läbipaistvusele. Nõuded kere välimusele ja korrosioonikindlusele. Eesmise, külgmise ja tagumise allasõidutõkke ehitus ja paiknemine veoautol ja haagistel.

(2) Poolhaagise, täishaagise ja kesktelghaagise haakeseadme ehitus ja kasutamise kord.

(3) Vedukit ja haagist ühendavate juhtmete ja nende pistikute ehitus ning ühendamise reeglid.

(4) Üldnõuded sõiduki rehvidele, nende tehnoseisund ja lubatud mustrisügavused. Rehvide valik, rehvide tähistamine koormusindeksi ja kiiruskategooria alusel. Nõuded taastatud ja uuestilõigatud mustriga rehvide kasutamisel. Nõuded talve- ja naastrehvide kasutamisel.

§ 37. Elektriseadmed ja valgustusseadmed

(1) Auto üldine elektrisüsteem ja selle osad: vooluallikad ja voolutarbijad.

(2) Autol kasutatavad põhilaternad (kaug- ja lähituled), nende esitatavad nõuded. Põhitulede reguleerimine. Kasutada lubatud laternatüübid, nende tähistamine.

(3) Nõuded eesmise ja tagumise udutulede paigutamisele, reguleerimisele ja tähistamisele.

(4) Eesmised, tagumised ja küljeääretuled, nende paigutamine ja tähistamine.

(5) Suunatud, helkurid, triiphelkurid, nende paigutus ja tähistamine.

(6) Gaaslahendusega lampide kasutamine ning nõuded.

§ 37¹. Sõiduki täiendav lisavarustus

(1) Sõidumeeriku liigid, mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikud, nende kasutamise kord. Mehaanilise sõidumeeriku salvestuslehed, nende kasutamise ja säilitamise kord. Digitaalse sõidumeeriku juhi, juhi tööandja, töökoja ja kontrollija kaardid, nende kaartide kasutamine. Sõidumeeriku paigaldamise, hooldamise ja tehnilise ülevaatuse kord.

(2) Sõidukile paigaldatavad satelliitpositsioneerimise seadmed. Tähiste ja tingmärkide tundmine. Satelliitpositsioneerimise seadme abil otsitava tänava ja objekti leidmine.

(3) Hädaabi kõne «e-call» süsteemi seadmed.
[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 38. Sõidukite mõõtmised, massid ja teljekoormused

(1) Üldnõuded veoauto, haagise ja poolhaagise mõõtmetele ning mõõtmise kord. Lubatud suurimad pikkused, laiused ja kõrgused. Lisanõuded sõidukite mõõtmisel. Lubatud suurimad registrimassid haagistele, autorongidele ja mootorsõidukitele.

(2) Lubatavad erandid.

(3) Lubatud suurimad teljekoormused vedavale ja mittevedavale teljele. Mitmeteljelisele telikule suurimad lubatud teljekoormused.

§ 39. Keskkonناسäästlikud meetmed

(1) Looduskeskkonda mõjutavad tegurid. Looduskeskkonna saastatuse põhjused ning teeliikluse osa atmosfääri üldsaaestes. Kütuse, õlide, määrdeainete, erivedelike ning pesu- ja puhastusvahendite kahjulik mõju looduskeskkonnale.

(2) Heitgaasides sisalduvad kahjulikud ained ja ühendid ning nende mõju inimesele ja looduskeskkonnale. Heitgaasides sisalduvate kahjulike ainete ja ühendite piirnormid (tavaline auto, roheline auto ja ohutu auto).

(3) Katalüsaatori otstarve auto mootori heitgaaside väljalaskesüsteemis. Katalüsaatorite tüübid ja tööpõhimõtted.

(4) Müranormid sõidukitele.

4. jaotis Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonoomika alused

§ 40. Transpordi infrastruktuur

[Kehtetu – RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 41. Ettevõtluse alused

[Kehtetu – RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 42. Transpordiökonoomika alused

(1) Omahinna mõiste ja selle kujunemine veonduses. Omahinna tulude ja kulude elemendid. Autojuhi osa omahinna kulude ja tulude kujundamisel.

(2) Autojuhtide ja teiste töötajate töötasu osa ettevõtte kulude üldbilansis.

(3) Ettevõtte kasumi mõiste ja selle kasutamise võimalused. Kasumi jaotamine ettevõtte arendustegevuseks, laenu tasumiseks ja dividendide väljamaksmiseks.

(4) Ettevõtte arendamise finantseerimisallikad: omafinantseerimine, põhivara suurendamine, pangalaenu jne.

(5) Taustsüsteemi osatähtsus veondusettevõtte tegevuses.

(6) Autovedude eest tasumise süsteem. Veotasu, lunatasu, lisahüvitised, tariifid. Vedaja hüvitised veotellijale kauba kadumisest, osalisest kahjustamisest või hilineemisest tingitud kahjude hüvitamiseks. Vastutuse ulatus.

§ 43. Praktilised õppused

Praktilistel õppustel koostatav veondusettevõtte omahinna arvestus. Omahinna kulude ja tulude elementide analüüs ja omahinna alandamise võimaluste selgitamine.

5. jaotis

Autovedude korraldus (logistika)

§ 44. Logistika põhimõisted ja komponendid

(1) Logistika põhimõte: «Õiged kaubad õiges kohas, õigel ajal, õiges koguses ja õiges seisundis, õige hinnaga.» Logistilise keti põhilised komponendid, maanteevedude osa üldises logistilises süsteemis. Tähtsamad komponendid maanteeveonduses:

- 1) klienditeenindus: tellimuste vastuvõtmine, töötlemine ja vormistamine, info kogumine ja vahetus, veonõudluse prognoosimine, maksetingimused ja hinnad;
- 2) ladustamine: ladude asukoha valik, kaupade käsitlemine, pakendamine ja ladustamine, laovarude ja laopindade vajaduse prognoosimine ja reguleerimine;
- 3) veod: sõidukite valik sõltuvalt kauba kogusest ja liigist, veoteede valik, kauba saatedokumentatsioon.

(2) Teedekaardid, nendel kasutatavad tähised ja tingmärgid. Teedekaartide koordinaatsüsteem. Linnakaartide (skeemide) koostamise reeglid. Linnakaartidel kasutatavad tähised ja tingmärgid.

(3) Sidevahendid. Veomarsruudi määramine ja korrigeerimine.

§ 45. Veosevedu

(1) Autoveonduse tähendus ja kasutusala.

(2) Autovedude liigitus:

- 1) siseriiklik autovedu tasu eest;
- 2) siseriiklik autovedu omal kulul;
- 3) rahvusvaheline autovedu tasu eest;
- 4) rahvusvaheline autovedu omal kulul.

(3) Omal kulul teostatava autoveo mõiste. Siduv kohustus mitte teha autovedusid tasu eest klientidele.

(4) Veoste klassifikatsioon, veoste vedamise viisid: saadetiste vedu, puistevedu, vedu paakides.

(5) Pakendite materjal, pakendite liigid. Pakendite märgistamine käsitlusmärgistega, märgistuse tähendus.

(6) Konteinerid ja kaubaalused, nõuded nende ehitusele, liigitus, mõõtmed ja kasutamise kord.

(7) Püsipaagid, vahetatavad paagid, paakkonteinerid ja mahutikogumiga autod. Nende kasutamine vedelike, vedelgaaside ja pulbriliste ainete veol.

(8) Veoautode ja haagiste kerede liigitus sõltuvalt ehitusest ja veotingimustest. Autodel kasutatavad laadimismehhanismid, nende kasutamine.

(9) Ohtlike veoste mõiste ja ohtlike ainete klassifikatsioon. Ohtlike veoste pakendid, nende tähistamine ohumärgistega. Ohtlike veoseid vedavate autode markeerimine. Ohtlike aineid ilma ohtlike veoste autoveo eeskirja nõudeid täitmata vedamise erijuhud. Ohtlike veoste mõju looduskeskkonnale: õhule, pinnasele, veekogudele ja põhjaveele.

(10) Erinõuded kiirestiriknevate toiduainete veol. Nõuded kiirestiriknevate toiduainete veol kasutatavatele autodele ja haagistele.

(11) Nõutavad dokumendid autokaubaveol: saatekiri, laadimiskiri, sertifikaadid jm load. Saatekirjas nõutavad andmed, saatekirja vormistamise kord.

§ 46. Rahvusvaheline autovedu

(1) Rahvusvahelist autokaubavedu käsitlevad õigusaktid. Nõuded ettevõtjale, nõuded veole, nõuded sõidukile ja selle autojuhile.

(2) Bilateraalsete rahvusvaheliste maanteeliiklust korraldavate kokkulepete tähendus ja nõuded.

(3) Rahvusvaheliste autokaubaveo lubade (edaspidi *veoload*) väljaandmise ja kasutamise kord. Veolubade liigid ja eriveoload. Veolubade taotlemine, jaotamine ja väljaandmine. CEMT veoloa väljaandmise ja kasutamise kord. Sõidukikaardid ja nende väljaandmise kord. Autokaubavedu käsitlevad rahvusvahelised lepingud, konventsioonid ja kokkulepped. Nende mitmepoolsete rahvusvaheliste lepingute sisu ja tähendus.

§ 47. Veoste laadimine ja kinnitamine

(1) Veoautode ja haagiste valik sõltuvalt veose liigist ning nõutavast kere tüübist. Veoste paigutamine sõidukite veokasti või lastiruumi sõltuvalt saadetise kaalust, mõõtmetest ja väliskujust. Veose ühtlase ja tasakaalustatud paigutamise tähtsus.

(2) Nõuded pakendite ja saadetiste kinnitamiseks erinevatel vedudel:

- 1) suurte ja raskete saadetiste veol;
- 2) postide, torude, palkide ja muude pikamõõduliste esemete veol;
- 3) saematerjali (talad, prussid, lauad) veol;
- 4) kaubaaluste ja konteinerite veol;
- 5) suurte rõngaste ja rullide veol;
- 6) töömasinate ja teiste sõidukite veol;
- 7) betoonelementide ja tarindite veol;
- 8) ISO standardi kohaste konteinerite veol.

(3) Veose kinnitusvahendite liigid. Veose kinnitusvahendite tugevusvaru ning nende valik erinevate saadetiste veol. Veose kinnitusvahendite korrasoleku kontroll ja riketega vahendite kasutamise keeld.

§ 48. Suuremõõduline ja/või raskekaaluline autovedu

(1) Eestis kehtiv kord suuremõõduliste ja/või raskekaaluliste veoste autoveol. Suuremõõduliste ja raskekaaluliste veoste mõisted: raskeveosed, suurveosed, erisõidukid, saateautod, veoload, teljekoormused, veoteed.

(2) Nõutav dokumentatsioon. Veoteede kooskõlastus ja loa taotlemine. Nõuded raske- ja suurveose veol, teabetahvlid ja märgised. Nõutav lisavarustus ja tähistus.

(3) Teenustasud ja tariifid suuremõõduliste ja/või raskekaaluliste veoste veol ja nende tasumise kord.

§ 49. Metsamaterjali vedu

(1) Eestis kehtiv kord metsamaterjali veol. Nõutav lisadokumentatsioon metsamaterjali veol:

- 1) veoseleht, selle väljaandmise ja täitmise kord;
- 2) veoselehe väljastamise arvestusleht;
- 3) veoselehe register;
- 4) metsamaterjali üleandmise-vastuvõtmise akt.

(2) Tüüpilised rikkumised metsamaterjali veol: puudulik dokumentatsioon, sõiduki ülekoormamine, koorma puudulik kinnitus, autode mittenouetekohane tehniline seisund.

§ 50. Praktilised õppused

(1) Maanteekaartide kasutamine, parima marsruudi leidmine kahe punkti vahel kaardimärgistuse alusel. Linnakaardi järgi otsitava tänava ja objekti leidmine.

(2) Kaubasaatedokumentide täitmine autojuhti puudutavate andmete osas.

(3) Sõidumeeriku lehtede täitmine enne kasutamist. Sõidumeeriku lehtede vahetamine eri tüüpi meerikute puhul.

(4) Veose kinnitusvahendite nõutava tugevuse ja kinnitusvahendite arvu väljaarvutamine sõltuvalt saadetise massist ja mõõtmetest.

(5) Suuremõõdulise või raskekaalulise autoveo dokumentide täitmine. Teenustasude ja tariifide leidmine teatmikust.

(6) Veoauto ja haagise tegeliku teljekoormuse arvutamise elementaarsed võtted.

§ 51. Autojuhi sõidu- ja puhkeaja korraldus

(1) Tasu eest töötavate autojuhtide sõidu- ja puhkeajaga reguleeriva eeskirja kehtivusala ning lubatavad erandid. Autojuhtide sõiduaegade kestus ja lubatavad kõrvalekaldumised. Kohustuslikud vaheajad ja lubatavad kõrvalekaldumised. Kohustuslikud puhkeajad ja lubatavad kõrvalekaldumised. Sõidu- ja puhkeaja arvestuse kord.

(2) [Kehtetu - RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

(3) Eeskirja täitmist kontrollivad organid. Karistused eeskirja rikkumise korral. Lisanõuded rahvusvahelistel vedudel.

6. jaotis

Kindlustused

§ 52. Üldsätted

(1) Eestis kehtivad nõuded kindlustuse osas. Kindlustuse eri liikide puhul autojuhte puudutavad küsimused. Vabatahtliku ja sundkindlustuse mõisted.

(2) Ülevaade Eestis tegutsevatest kindlustusseltsidest.

§ 53. Elukindlustus

Elukindlustuse mõiste ja kindlustuslepingute sõlmimise kord. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus isiku vanusest, tervisest, elukutsest. Hüvitiste maksmise kord surma või õnnetusjuhtumi korral.

§ 54. Kahjukindlustus

(1) Kahjukindlustuse liigid:

- 1) varakindlustus;
- 2) sõidukikindlustus (kasko);
- 3) veosekindlustus.

(2) Kahjukindlustuse sõlmimise kord, kindlustusmaksud, omavastutus. Kahjukindlustuse eritingimused, nende kajastamine kindlustuslepingus. Hüvitiste maksmise kord.

§ 55. Vastutuse kindlustus

(1) Vastutuse kindlustamise mõiste. Selle kindlustusliigi erinevus kahjukindlustusest.

(2) Vastutuse kindlustus autoveonduses:

- 1) liikluskindlustus;
- 2) rahvusvaheline liikluskindlustus (roheline kaart);
- 3) vedajavastutuse kindlustus (CMR);
- 4) TIR konventsiooni kindlustus.

§ 56. Liikluskindlustus

(1) Liikluskindlustuse kohustuslikkus, kindlustuslepingu sõlmimise kord. Kindlustuslepingute liigid. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus autost ja autojuhi isikuomadustest.

(2) Liiklusõnnetusel tekkida võivad kahjud:

- 1) isikukahjud;
- 2) varakahjud.

(3) Liiklusõnnetuse vormistamine: blanketi «Teade liiklusõnnetusest» täitmise kord. Liiklusõnnetusest teatamine. Politsei poole pöördumist nõudvad juhud. Isiku- ja varakahjude hüvitamine. Kahjude hüvitamise piirmäärad.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(4) Liikluskindlustus rahvusvahelistel vedudel. «Roheline kaart», selle väljaandmine ja kasutusala.

§ 57. Praktilised õppused

(1) Praktiliste õppuste käigus täidetakse liiklusõnnetuse puhul vajalik blankett «Teade liiklusõnnetusest». Blanketi täitmise variandid:

- 1) süüdi on üks liiklejaist;
- 2) süüdi on mõlemad liiklejad;
- 3) süüdi on välismaalasest osapool;
- 4) süüdlane põgenes õnnetuskohalt.

(2) Erinõuded «roheline kaardi» korral.

7. jaotis

Autojuhi vastutus

§ 58. Üldsätted

Eestis kehtivad seadused, mis reglementeerivad autojuhi kui suurima ohu allika valdaja vastutuse. Kõigi seaduste juures tuleb käsitleda põhiliselt autojuhte puudutavaid ning praktilises töös esilekerkivaid olukordi.

§ 59. Töösisekorra eeskiri

Töösisekorra eeskirja sisu ja eesmärk. Töötajate stimuleerimise ja karistamise viisid. Töötaja distsiplinaarvastutuse ulatus.

§ 60. Karistusseadustik

- (1) Süüteo mõiste, süüteo koosseis, liigid, karistuse liigid ja määrad.
- (2) Kuriteo eest kohaldatavad põhikaristused, lisakaristused, muud mõjutusvahendid.
- (3) Liiklusalased kuriteod.
- (4) Kuriteo uurimisega tegelevad organid. Kohtud, nende liigid ja astmed. Kohtuotsuse peale edasikaebamise kord.
- (5) Kuritegude tõkestamine.
[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 61. Vastutus väärteo toimepanemise eest eriseaduste ja karistusseadustiku järgi

- (1) Väärteo mõiste. Väärteo eest kohaldatavate karistuste liigid:
  - 1) rahatrahv-põhikaristus;
  - 2) arest-põhikaristus;
  - 3) sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine-lisakaristus.
- (2) Väärteod:
  - 1) tööõiguse ja tervishoiu valdkonnas;
  - 2) liikluse valdkonnas;
  - 3) muudes valdkondades.
- (3) Väärtegude kohtuvälised menetlejad, karistuste rakendamine. Menetlus rahatrahvide, aresti ja sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise kohaldamisel.
[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 62. Vedaja vastutus

Eraõigust reguleerivates õigusaktides toodud nõuded vedaja vastutuse kohta. Autojuhi vastutus kauba kadumisest või kahjustamisest tingitud kahjude eest alates kauba vastuvõtmisest kaubasaatjalt vedamiseks kuni kauba üleandmiseni kaubasaajale. Autojuhi vastutus vedamise aja ületamise tõttu tekkinud kahjude eest. Vastutusest vabanemise juhud ning kahjude kindlakstegemise kord.

8. jaotis Töökeskkond ja liiklusohutus

§ 62¹. Liiklusreeglid ja liikluses käitumine

- (1) Liiklusohutus alaste teadmiste täiendamine:
    - 1) liiklusreeglite kinnistamine ja süvendamine;
    - 2) mitmesuguste liiklusolukordade analüüs ja hindamine;
    - 3) riske vältiva käitumisviisi kujundamine.
  - (2) Juht ja sõiduk erinevates liiklusolukordades:
    - 1) teisi liiklejaid ja ümbritsevat looduskeskkonda arvestava hoiaku kujundamine;
    - 2) piisava ohutunde kasvatamine asjatu riski vältimiseks liikluses;
    - 3) vajalike oskuste analüüsimine ja nende arendamine võimalike ohuolukordade ennetamiseks;
    - 4) ohutu, sujuva ja keskkonnasäästliku sõidumaneeri kujundamine;
    - 5) tegutsemine liiklusõnnetuste ajal.
- [RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

9. jaotis

Sõidupraktika

§ 62². Sõiduki ettevalmistamine

(1) Sõiduki tehnilise seisukorra ja kompleksuse kontrollimine enne mootori käivitamist. Igapäevase hoolduse läbiviimine. Tutvumine autojuhi töökohaga:

- 1) autojuhi õige kehaasend;
- 2) istme, rooli ja peeglite seadmine.

(2) Tutvumine sõiduki juhtimisseadmete asukoha ja käsitlemisega ning armatuurilaul paiknevate näidikute ja märgulampidega. Mootori käivitamine. Juhi tegevus enne sõiduki käivitamist ja käivitamisel.

§ 62³. Sõiduki juhtimine väikesel kiirusel

(1) Juhtimisseadmete ja juhtimisvõtetega kohanemine. Sõit käsilülitus- ja automaatkäigukastiga autoga. Liikumise alustamine. Käiguvahetus. Sõitmine väikese kiirusega. Erinevad pidurdustehnikad: sujuv- ja äkkpidurdus. Manööverdamine, pöörete sooritamine.

(2) Tagurdamine gabariitväravasse otse ja pöördega. Tagurdamine külgboksi.

(3) Erinevad sõiduharjutused: kiirendus ja pidurdus, peatumine laadimiseks ja liiklusvoolus, sõitmine tõusul ning langul.

(4) Säästlike, kütuse ülekulu vältivate sõiduvõtete kasutamine. Liiklusolukordade ja sõidutingimustega arvestamine.

§ 62⁴. Sõiduki juhtimine erioludes

(1) Sõit pimedal ajal. Tulede kasutamine. Sõit erineva valgustusega teedel.

(2) Ohutu piki- ja külgsuuna tagamine.

(3) Sõit libedal teel. Õiged pidurdusvõtted libedal teel.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

8. peatükk Sõitjateveo autojuhi ametikoolituse kursuse õppekava

1. jagu Üldsätted

§ 63. Reguleerimisala

(1) Käesolev sõitjateveo autojuhi ametikoolituse õppekava (edaspidi *õppekava*) määrab kohustuslikud õppeained ja nende mahud sõitjateveo autojuhi (edaspidi *autojuhi*) ametikoolitamisel, kes töötab sõitjate veol bussiga, milles koos juhi kohaga on üle üheksa istekoha.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(2) Õppekava koostamisel on arvestatud autojuhi eelnevate teadmiste ja oskustega, mis ta on saanud B-, D-kategooria või D1-alamkategooria auto või DE-kategooria ja D1E-alamkategooria autorongi juhtimisõiguse omandamisel ning eelneva sõidukogemusega.

§ 64. Bussijuhi ametikoolituse õppekava õppeained ja mahud

(1) Bussijuhi ametikoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Tabel 3

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas			Sõidu tunde (sõidukordi)
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde	iseseisva töö tunde	

1. Töödiguse alused	8	6	2	–	–
2. Liiklus-, teenindus- ja suhtlemispsühholoogia	20	6	14	–	–
3. Sõiduki tundmine ja käsitsemine	35	25	6	4	–
4. Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonoomika alused	13	6	2	5	–
5. Autovedude korraldus (logistika)	38	21	8	9	–
6. Kindlustused	8	6	2	–	–
7. Autojuhi vastutus	8	8	–	–	–
8. Sõidupraktika	–	–	–	–	10 (20)
Kokku	130	78	34	18	10 (20)

(2) Bussijuhi ametikoolituse õppekavas olevast kümnetunnisest individuaalsest sõidupraktikast võib neli tundi sooritada simulaatoril. Enne õppetöö algust peab Maanteeamet andma hinnangu konkreetse simulaatori kasutamise sobivuse kohta.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2¹) Bussijuhi ametikoolituse õppekavas olev kümnetunnine individuaalne sõidupraktika peab toimuma ühe tunni ulatuses kas käsilülitis- või automaatkäigukastiga bussiga erinevalt ülejäänud sõidupraktikast.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Bussijuhi kiirendatud ametikoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Tabel 3A

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas	
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde
1. Töödiguse alused	6	5	1
2. Liiklus-, teenindus- ja suhtlemispsühholoogia	12	5	7
3. Sõiduki tundmine ja käsitsemine	18	14	4
4. Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonoomika alused	4	4	–
5. Autovedude korraldus (logistika)	24	18	6
6. Kindlustused	2	2	–
7. Autojuhi vastutus	4	4	–
Kokku	70	52	18

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 64¹. Bussijuhi täienduskoolituse õppeained ja mahud

Bussijuhi täienduskoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Tabel 3B

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas	
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde
1. Töödiguse alused	4	4	–
2. Liiklus-, teenindus- ja suhtlemispsühholoogia	8	6	2

3. Sõiduki tundmine ja käsitlemine	4	4	–
4. Autovedude korraldus ja ökonoomika (logistika)	6	4	2
5. Kindlustused ja vastutus	6	4	2
6. Töökeskkond ja liiklusohutus või valikained: 6.1. Säästlik ja kaitslik juhtimine, või 6.2. Sõiduki dünaamika ja juhtimisvõtted, või 6.3. Rasked tee- ja ilmastikuolud	7	7 3 3 3	– 4 4 4
Kokku	35	29	6

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 65. Õppetöö kestus

- (1) Bussijuhi ametikoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on vähemalt neli nädalat.
- (2) Bussijuhi kiirendatud ametikoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on vähemalt kaks nädalat.
- (3) Bussijuhi täienduskoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on vähemalt neli päeva.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

2. jagu Õppekavas toodud õppeainete temaatiline plaan

1. jaotis Tööõiguse alused

§ 66. Üldsätted

Õigusaktid, mis kindlustavad töövõtja sotsiaalse kaitstuse. Kõigi õigusaktide juures tuleb käsitleda põhiliselt sõitjateveo autojuhte puudutavaid ning nende praktilises töös esilekerkivaid probleeme.

§ 67. Tööleping

- (1) Töölepingu sõlmimine, selle muutmine, lõpetamine, üleminek, tühistamine, ülesütlemine.
- (2) Töötingimustest teavitamine, sh tööülesannete kirjeldus, töötegemise asukoht.
- (3) Tähtajaline tööleping, selle sõlmimine, pikendamise piirang.
- (4) Töötasu ja selle arvutamine viis, kinnipeetavad maksud, võimalikud hüved.
- (5) Töötaja kohustused, vastutus, lähetused.
- (6) Tööandja kohustused, vastutus.
- (7) Töötamine renditööjõuna, sh millised õigused ja kohustused on tööandjal ja millised juhti kasutaval ettevõtjal.
- (8) Isikuandmete töötlemine töösuhetes, sealhulgas tervisekontrolli andmete tuvastamine, tööõnnetustest teatamine, joobeseisundi tuvastamine, juhtimisõiguse tuvastamine.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 68. Töö- ja puhkeaeg

- (1) Töö- ja puhkeaeg „Töölepingu seaduse” tähenduses.

(2) Autojuhi töö-, sõidu- ja puhkeaja erisused tulenevalt eelkõige Nõukogu määrusest (EMÜ) nr 3821/85, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EÜ) nr 561/2006 ja liiklusseadusest.

(3) Töö- ja puhkeaja planeerimine ja arvestus.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 69. Töötaja puhkus

Puhkuse liigid, kestus, tasustamine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 70. Töö tasustamine

(1) Töötasu suurus, alammäär, keskmine töötasu, lisatasud.

(2) Kinnipeetavad maksud ja maksed.

(3) Autojuhi töötasu arvutamise ja maksmise erisused tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 10 nõuetest.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 71. Töökaitse, tööohutus, töötervishoid

(1) Tööohutuse ja töökaitsega seotud tööandja ja töövõtja vahelised vastastikused kohustused ja vastutus.

(2) Autojuhi tööga seotud ohud teel, laadimisel, sõiduki hooldamisel.

(3) Autojuhi terviseriski põhjused, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused.

(4) Õnnetusrisi põhjused, sealhulgas tulekahi, ebaõige tegutsemine koorma laadimisel ja kinnitamisel, kokkupuutel külmade või kuumade veostega või veetavate elusloomadega.

(5) Võimalikud töövigastused, nende uurimine ja töövigastustest põhjustatud kahjude hüvitamine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 72. Sotsiaalsed tagatised

Pension, sealhulgas pensionikindlustus, pensionide liigid, pensionile jäämise iga, määrad ja väljamaksmine kord.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 73. Töövaidluste lahendamine

(1) Töölepingut puudutavate töövaidluste lahendamine töövaidluskomisjonis või kohtus, nende pädevus.

(2) Kollektiivsete töötülide lahendamine, institutsioonid, nende pädevus.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 74. Praktilised õppused

(1) Praktiliste õppuste käigus õpetatakse tööõiguse valdkonnas vaja minevate avalduste praktilist koostamist:
1) töölepingu tüüptingimused ja koostamine;
2) CV koostamine;
3) avaldus töövaidluse lahendamiseks pädevale organile.

(2) Dokumentide koostamisel esinevate puuduste väljaselgitamine ja analüüs.

2. jaotis Psühholoogia valdkond

§ 75. Liiklus-, teenindus- ja suhtlemispsühholoogia

(1) Sõitjateveo autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised liikluspsühholoogia osas. Autojuhi tööd mõjutavad tegurid: tähelepanu, isiksuse eripärad (näiteks riskialdis käitumine, agressiivsus jne), väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused.

(2) Sõitjateveo autojuhi tööks vajalikud põhiteadmised teenindus- ja suhtlemispsühholoogia osas. Sõitjatepoolsed ootused autojuhi kui teenindaja rollikohasele käitumisele. Sõitjate põhjendatud ja põhjendamatud nõudmised.

(3) Autojuhi rollid ja rollikäitumise analüüs. Autojuhi isikuomadused ja nende mõju rollikäitumisele. Suhtlemise põhioskused:

- 1) oskus elada sisse sõitja rolli;
- 2) kontaktide loomise ja säilitamise oskus;
- 3) veenmisoskus;
- 4) kehtestamisoskus;
- 5) läbirääkimisoskus.

(4) Autojuhile vajalikud oskused, et paindlikult ja konfliktivabalt lahendada sõitjate põhjendamatud soovid ja nõudmised.

(5) Probleemsete sõitjate liigid:

- 1) alaealised;
- 2) vanurid;
- 3) joobnud sõitjad;
- 4) välismaalased;
- 5) agressiivselt käituvad sõitjad;
- 6) sõitjate grupid teenindusvedudel.

(6) Suhtlemise erinevused sõltuvalt vedude liigist:

- 1) veod kohalikel liinidel;
- 2) veod kaugliinidel;
- 3) juhuveod.

(7) Auto tehnilise seisundi ja sõitjate salongi heakorra ning autojuhi sõidustiili ja -võtete mõju teeninduskultuurile. Veofirmade tuntuse ja reklaami mõju teeninduskultuurile.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 75¹. Puudega ja piiratud liikumisvõimega inimeste teenindamine

(1) Puudega ja piiratud liikumisvõimega inimeste puudega seotud teadlikkuse suurendamine, eelkõige tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 181/2011, mis käsitleb bussisõitjate õigusi ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ELT L 55, 28.2.2011, lk 1–12), II lisa nõuetest.

(2) Bussijuhi kohustused lõikes 1 nimetatud isikute teenindamisel.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 76. Praktilised õppused

Praktilised õppused kontaktide loomise oskuse ning veenmisoskuse ja kehtestamisoskuse omandamiseks rollimängude abil. Tüüpiliste probleemsete olukordade läbimängimine, lahenduste leidmine ja nende analüüs.

3. jaotis Sõiduki tundmine ja käsitsemine

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 77. Üldnõuded

(1) Sõitjateveo autode (edaspidi *autod*) ehituse tundmaõppimisel tuleb lähtuda nende üldehituse ja tööõpõhimõtete selgitamisest. Autode tehnohoolduse tundmaõppimisel tuleb lähtuda kehtivatest tehnonõuetest.

(2) Autode tootmise hetkeseis ja arengusuunad. Eestis enamkasutatavate autode margid ning mudelid. Busside liigitus, lühiiseloostus. Hooldus- või juhendraamatu kasutamine ning nende abil tehniliste andmete ja parameetrite leidmine.

(3) Firmateeninduse mõiste ja rakendamise kord.

(4) Sõidukite tehnajärelevalve süsteem ja rakendamise kord. Kehtestatud tehnonõuete aluseks olevad Euroopa Liidu normid ja nõuded:

- 1) Euroopa Majandusühenduse direktiivid (EEC);
- 2) ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (ECE) Genfi kokkuleppe reeglid.

(5) Autode VIN-koodid (tehasetähised) ja põhiantmed andmesildil.

§ 78. Mootor

(1) Mootorite liigitus ja lühiiseloostus, mootorite põhiandmed ja töökarakteristikud. Vânt- ja gaasijaotusmehhanismi ehitus, hooldus ja tehnilise korrasoleku tingimused.

(2) Jahutussüsteem ja selle osad. Mootori optimaalne soojusrežiim. Mootori käivitamine külmalt ja soojalt. Jahutusvedeliku taseme kontrollimine ja tiheduse (külumiskindluse) määramine. Jahutusvedeliku lisamine ja väljalaskmine. Abinõude rakendamine mootori ülekuumenemise korral. Jahutussüsteemi rikked ja hooldus.

(3) Õlitussüsteem ja selle osad. Õli puhastamise ja jahutamise viisid. Õli taseme kontrollimine. Õli lisamine ja väljalaskmine. Õlitussüsteemi võimalikud rikked ja hooldus.

(4) Toitesüsteem ja selle osad. Ülelaadimine. Turbolaadur. Vahejahuti. Toitesüsteemi rikked ja hooldus. Toitesüsteemi kontrollimine ja õhu eemaldamine diiselmootori toitesüsteemist.

(5) Mootori väljalaskesüsteem. Heitgaaside toksilisuse vähendamise võimalused.

(6) Kütusekulu optimeerimine.
[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 79. Jõuülekanne

Autodel kasutatavate jõuülekannete üldehitus, tööpõhimõte ja kasutusviis. Sidur. Sidurimehhanism ja -ajam. Siduri rikked ja hooldus. Hüdromehhaaniline jõuülekanne. Käsilülitamise, poolautomaat- ja automaatkäigukastiga bussi juhtimise iseärasused. Veosild. Üheastmeline, kaheastmeline ja lahusastmetega (rattareduktoriga) peaülekanne. Kahekäiguline veosild. Veosilla rikked ja hooldus.

§ 80. Rool

Autodel kasutatavate roolide tüübid, nende ehitus ja hooldus. Roolimehhanismi, rooliajami ja roolivõimendi tööpõhimõte. Rooli võimalikud rikked, mis avaldavad mõju liiklusohutusele. Roolimehhanismi ja rooliajami korrasoleku tingimused ning hooldus.

§ 81. Pidurid (sh suruõhusüsteem)

Piduri õhkajami üldskeem ja selle osad. Erinevat liiki toimemehhanismidega pidurid. Sõidupiduri, seisupiduri ja erinevat liiki abi- ja kestupidurite tööpõhimõte. Pidurite ehitus ja hooldus ning reguleerimisvõimalused. Mitteblokeeruvate pidurite (ABS) tööpõhimõte. Rõhu kontrollimine ja reguleerimine õhkajamis. Rikkepiduri vabastamine. Pidurite rikked ja hooldus.

§ 82. Veermik, rattad ja rehvid

(1) Vedrustus. Bussi kere asendi regulaator, kere asendi muutmine. Esisild. Juhrataste suunang. Seadenurkade ja rattalaagrite reguleerimine.

(2) Ratas. Kilp- ja kodarratas. Rehvi tüübid ja tähistus. Rehvi valimine koormusindeksi ja kiiruskategooria alusel ning kasutamise nõuded. Lubatud mustri sügavused. Rehvi kasutusea pikendamise võimalused. Rataste tasakaalustamise vajalikkus.

§ 83. Elektriseadmed

Auto üldine elektriskeem ja selle osad. Vooluallikad: aku, generaator. Vooluallikate ebaõigest käsitsemisest tulenevad tagajärjed. Käiviti töötamine. Valgustus- ja signalisatsiooniseadmete tähistus ja neile kehtestatud tehnilised nõuded. Andurid ja mõõdikud. Elektriseadmete rikked ja hooldus.

§ 84. Kere ja lisaseadmed

(1) Juhi töökoht: juhtimisseadmete paigutus, juhiistme, peeglite ja rooli asendi muutmine. Uste avamise juhtajam. Avariiväljapääsude otstarve ning kasutamine. Juhi- ja reisijateruumi kütte- ja ventilatsiooniseadmed, nende tööpõhimõte, rikked ning hooldus.

(2) Auto komplekti kuuluv varustus ja sellele esitatavad nõuded.

§ 84¹. Sõiduki täiendav lisavarustus

(1) Sõidumeeriku liigid, mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikud, nende kasutamise kord. Mehaanilise sõidumeeriku salvestuslehed, nende kasutamise ja säilitamise kord. Digitaalse sõidumeeriku juhi, juhi tööandja, töökoja ja kontrollija kaardid, nende kaartide kasutamine. Sõidumeeriku paigaldamise, hooldamise ja tehnilise ülevaatuse kord.

(2) Sõidukile paigaldatavad satelliitpositsioneerimise seadmed. Tähiste ja tingmärkide tundmine. Satelliitpositsioneerimise seadme abil otsitava tänava ja objekti leidmine.

(3) Hädaabi kõne «e-call» süsteemi seadmed.
[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 85. Kütus, õlid, määrdeained, erivedelikud ning hooldusmaterjalid

(1) Autodel kasutatavate mootorikütuste, mootori- ja jõuülekandeõlide ning määrdeainete tähistus, põhiomadused ja kasutusvõimalused.

(2) Kütuse säästliku kasutamise võimalused. Jahutusevedelikud, nende omadused ja kasutamine.

(3) Erivedelikud: hüdroajamite vedelikud, õhusüsteemi külmumistõrjuki vedelik, tuuleklaasi pesuvedelik. Pesu- ja puhastusvahendid.

§ 86. Bussi kasutusjuhend

Tehnohoolduse läbiviimise süsteem ja selle ajavahemikud. Bussi igapäevasel hooldusel autojuhi poolt teostatavad tööd. Õlitus- ja määrimiskohad, määrimiskaart. Õlitus- ja määrimisvõlp. Auto tehnilise seisukorra kontrollimine. Autojuhi õige tegevus tehniliste rikete ilmnemisel.

§ 87. Keskkonnasäästlikud meetmed

(1) Looduskeskkonda mõjutavad tegurid. Looduskeskkonna saastatuse põhjused ning teeliikluse osa atmosfääri üldsaastes. Kütuse, õlide, määrdeainete, erivedelike ning pesu- ja puhastusvahendite kahjulik mõju looduskeskkonnale.

(2) Heitgaasides sisalduvad kahjulikud ained ja ühendid ning nende mõju inimesele ja looduskeskkonnale. Heitgaasides sisalduvate kahjulike ainete piirnormid: tavaline auto, roheline auto ja ohutu auto.

(3) Müranormid autodele.

(4) Katalüsaatori otstarve mootori heitgaaside väljalaskesüsteemis ja selle tööpõhimõte.

§ 88. Busside mõõtmed, massid ja teljekoormused

Busside, liigendbusside ja bussirongide suurimad lubatud pikkused, laiused ja kõrgused. Lubatud suurimad registrimassid. Lubatud suurimad teljekoormused vedavale ja mittevedavale teljele. Mitmeteljelisele telikule lubatavad suurimad teljekoormused.

4. jaotis

Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonoomika alused

§ 89. Transpordi infrastruktuur

[Kehtetu – RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 90. Ettevõtluse alused

[Kehtetu – RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 91. Transpordiökonoomika alused

(1) Omahinna mõiste ja selle kujunemine sõitjateveol. Omahinna tulude ja kulude elemendid. Autojuhi osa omahinna kulude ja tulude moodustumisel.

(2) Autojuhtide ja teiste töötajate töötasu osa ettevõtte kulude üldises bilansis.

(3) Ettevõtte kasumi mõiste ja selle kasutamise võimalused. Kasumi jaotamine ettevõtte arendustegevuseks, laenu tasumiseks ja dividendide väljamaksmiseks. Ettevõtte arendamise rahastamise allikad: omafinantseerimine, kapitali suurendamine, pangalaenuid jne. Bussi liinivedude doteerimise kord linnaliikluses.

(4) Taustsüsteemi osatähtsus veondusettevõtte tegevuses.

(5) Sõitjateveo eest tasumise süsteem.

§ 92. Praktilised õppused

Praktilistel õppustel koostatav bussiettevõtte näitlik omahinna arvestus. Omahinna kulude ja tulude elementide analüüs ja omahinna alandamise võimaluste väljaselgitamine.

5. jaotis Sõitjateveo korraldus

§ 93. Üldnõuded

(1) Eestis kehtivad eeskirjad, mis reguleerivad sõitjateveo korraldust. Sõitjatevedu tasu eest ja omal kulul. Omavedude mõiste. Tasulise sõitjateveo liigid:

- 1) liinivedu,
- 2) juhuvedu.

(2) Tegevusluba ja sõidukikaart. Riigisisene ja rahvusvaheline sõitjate vedu. Sobiva bussi valimine sõltuvalt liiniveo või juhuveo liigist.

(3) Sõitjateveo struktuur Eestis, bussivedude osa sõitjateveol. Bussiliinide võrk ja nende liigitus. Bussiliinide valiku ja avamise kord. Liiniloa tähendus, kehtivus ja liiniloa väljaandmise kord. Liiniloa väljaandjad.

§ 94. Õpilasiinid

(1) Õpilasiinide mõiste. Nõuded õpilasiinivedu teostavale ettevõtjale. Maakonna ja kohaliku omavalitsuse organi osa õpilasiinivedude korraldamisel. Õpilaste vedu tellimusveona ja liiniveona.

(2) Õpilaste veo eest tasumise kord.

(3) Õpilaste käitumise iseloomulikud küljed, nende arvestamine ja mõjutamine autojuhi poolt. Õpilaste bussi sisenemine ja väljumine, sellega kaasnevad ohud.

§ 95. Liiniveod

(1) Linnaliinid, vallaliinid, maakonnaliinid ja kaugliinid, nende erinevus. Autojuhi kohustused enne väljasõitu liinile, liinil töötades ja vahetuse lõppedes. Nõuded busside varustusele ja tähistusele.

(2) Sõiduplaanide sisu ja vormistamine. Autojuhi õigused, kohustused ja vastutus liinil töötamisel. Autojuhi õige tegutsemine liiklusohtlikkus olukorras, liiklusõnnetusse sattumisel või bussi tehnilise rikke korral. Tehnoabi osutamise kord liinil. Autojuhi sidevahendid ja nende kasutamine. Sõitjate informeerimine.

(3) Sõitjate õigused ja kohustused. Autojuhi, kontrolõri ja asjaomaste ametiisikute õigused korda rikkunud reisijate korralekutsumiseks või autost kõrvaldamiseks.

§ 96. Veod kaugliinidel

(1) Riigisiseste kaugbussiliinide avamise ja pidamise kord. Autojuhi lisakoolituse nõue töötamiseks rahvusvahelistel kaugliinidel. Kaugbussiliini luba ja selle taotlemise kord. Liinilubade komisjon ja selle pädevus. Liiniloa kehtivus ja pikendamine.

- (2) Kaugliinide liigid:
- 1) ekspreskaugbussiliin;
  - 2) kiirkaugbussiliin;
  - 3) harilik kaugbussiliin.

(3) Erinevused kaugbussiliinide vahel.

(4) Sõiduplaanide koostamise ja kinnitamise nõuded. Sõiduplaanide sisu ja vorm.

(5) Pagasiveo kord liinibussis. Vedada lubatud pagasi suurimad mõõtmed ja kaal. Vedada keelatud pagas. Pagasi säilivuse eest vastutajad.

(6) Autojuhi õigused, kohustused ja vastutus kaugliinidel töötamisel. Autojuhi sidevahendid ja nende kasutamine. Sõitjate informeerimine.

(7) Lisanõuded rahvusvahelisel kaugliiniveol vedajale, autojuhile, vedude korraldajale jt.

§ 97. Juhuveod

(1) Juhuveedude mõiste ja nende erinevused liinivedudest. Tegevusluba. Nõutavad dokumendid juhuvedudel. Sõidulehed ja nende täitmise kord. Sõiduprogramm ja sõitjate nimekiri. Autojuhi õigused ja kohustused juhuvedudel. Täiendavad nõuded lastegruppide veol.

(2) Rahvusvaheliste juhuvedude erinevus. Lisanõuded rahvusvahelistel juhuvedudel.

§ 98. Paki- ja kaubavedu bussidega

Pakiveo kord ja nõuded linna-, maakonna- ja kaugliinidel. Kauba ja saadetiste vedu bussides. Autojuhi vastutus kauba ja saadetise säilivuse eest. Sõitjateveol keelatud kaupade ja saadetiste vedu.

§ 99. Sõidu eest tasumise kord

(1) Liinivedudel rakendatavad sõidupiletite tariifid ja hinnad. Sõidusoodustuste süsteem. Piletimüügi kord bussijaamas ja autojuhi poolt, pileti komposteerimine.

(2) Kassaaparaat ja selle käsitsemine.

(3) Nõuded kaugliinide piletile ning pileti kehtivus. Sõidupileti tagasiostmise võimalused. Tasumise kord juhuvedudel. Tasumise kord pagasi-, pakkide ja kaubaveo korral.

(4) Piletikontrollisüsteem bussiliinidel.

6. jaotis Kindlustused

§ 100. Üldsätted

Eestis kehtivad nõuded kindlustuse osas. Kindlustuse eri liikide puhul autojuhte puudutavad küsimused. Vabatahtliku ja sundkindlustuse mõisted. Ülevaade Eestis tegutsevatest kindlustusseltsidest.

§ 101. Elukindlustus

Elukindlustuse mõiste ja kindlustuslepingute sõlmimise kord. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus isiku vanusest, tervisest, elukutsest. Hüvitiste maksmise kord surma või õnnetusjuhtumi korral. Sõitjate kindlustus.

§ 102. Kahjukindlustus

(1) Kahjukindlustuse liigid:

- 1) varakindlustus;
- 2) sõidukikindlustus (kasko);
- 3) veosekindlustus.

(2) Kahjukindlustuse sõlmimise kord, kindlustusmaksud, omavastutus. Kahjukindlustuse eritingimused, nende kajastamine kindlustuslepingus. Hüvitiste maksmise kord.

§ 103. Vastutuse kindlustus

Vastutuse kindlustamise mõiste, selle erinevus kahjukindlustusest. Vastutuse kindlustus autoveonduses:

- 1) liikluskindlustus;
- 2) rahvusvaheline liikluskindlustus (roheline kaart).

§ 104. Liikluskindlustus

(1) Liikluskindlustuse kohustuslikkus, kindlustuslepingu sõlmimise kord. Kindlustuslepingute liigid.

Kindlustusmaksud, nende sõltuvus bussi- ja autojuhi isikuomadustest. Liiklusõnnetusel tekkida võivad kahjud:

- 1) isikukahjud;
- 2) varakahjud.

(2) Liiklusõnnetuse vormistamine: blanketi «Teade liiklusõnnetusest» täitmise kord. Liiklusõnnetusest teatamine. Politsei poole pöördumist nõudvad juhud. Isiku- ja varakahjude hüvitamine. Kahjude hüvitamise piirmäärad.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 105. Praktilised õppused

Praktiliste õppuste käigus täidetakse liiklusõnnetuse puhul vajalik blankett «Teade liiklusõnnetusest». Blanketi täitmise variandid:

- 1) süüdi on üks liiklejaist;
- 2) süüdi on mõlemad liiklejad;
- 3) süüdi on välismaalasest osapool;
- 4) süüdlane põgenes õnnetuskohalt.

7. jaotis Autojuhi vastutus

§ 106. Üldnõuded

Eestis kehtivad seadused, mis reglementeerivad autojuhi kui suurema ohu allika valdaja vastutuse. Kõigi seaduste juures tuleb käsitleda põhiliselt autojuhte puudutavaid ning praktilises töös esilekerkivaid olukordi.

§ 107. Töösisekorra eeskiri

Töösisekorra eeskirja sisu ja eesmärk. Töötajate stimuleerimise ja karistamise viisid. Töötaja distsiplinaarvastutuse ulatus.

§ 108. Karistusseadustik

- (1) Süüteo mõiste, süüteo koosseis, liigid, karistuse liigid ja määrad.
- (2) Kuriteo eest kohaldatavad põhikaristused, lisakaristused, muud mõjutusvahendid.
- (3) Liiklusalased kuriteod.
- (4) Kuriteo uurimisega tegelevad organid. Kohtud, nende liigid ja astmed. Kohtuotsuse peale edasikaebamise kord.
- (5) Kuritegude tõkestamine.
- (6) Illegaalne sissēränne.
[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 109. Vastutus väärteo toimepanemise eest eriseaduste ja karistusseadustiku järgi

- (1) Väärteo mõiste. Väärteo eest kohaldatavate karistuste liigid:
  - 1) rahatrahv-põhikaristus;
  - 2) arest-põhikaristus;
  - 3) sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine-lisakaristus.
- (2) Väärteod:
  - 1) tööõiguse ja tervishoiu valdkonnas;
  - 2) liikluse valdkonnas;
  - 3) muudes valdkondades.
- (3) Väärtegude kohtuvälised menetlejad, karistuste rakendamine. Menetlus rahatrahvide, aresti ja sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise kohaldamisel.
[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

8. jaotis Sõidupraktika

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 110. Üldsätted

Õppesõidu eesmärk on:

- 1) tutvumine liinivedudeks kohandatud sõitjateveo auto juhtimis-, abi- ja turvaseadmetega;
- 2) tutvumine linnaliinide marsruudi ja peatustega;
- 3) harjutada bussi juhtimist erioludes.

§ 111. Sõitjateveo auto ettevalmistamine liinile sõiduks

- (1) Sõitjateveo auto tehnilise seisukorra ja kompleksuse kontrollimine enne mootori käivitamist. Igapäevase hoolduse läbiviimine. Tutvumine autojuhi töökohaga:
  - 1) autojuhi õige kehaasend;
  - 2) istme, rooli ja peeglite seadmine.
- (2) Tutvumine sõitjateveo auto juhtimisseadmete asukoha ja käsitlemisega ning armatuurlaual paiknevate näidikute ja märgulampidega. Sõitjateveo auto mootori käivitamine. Juhi tegevus enne bussi käivitamist ja käivitamisel.

§ 112. Sõitjateveo auto juhtimine väikesel kiirusel

(1) Juhtimisseadmete ja juhtimisvõtetega kohanemine. Sõit käsilülitus- ja automaatkäigukastiga bussiga. Liikumise alustamine. Käigukangi käsitsemine ja selle abil sobiva asendi (käigu) valimine. Sõitmine väikese kiirusega. Erinevad pidurdustehnikad: sujuv- ja äkkpidurdus. Manööverdamine, pöörete sooritamine.

(2) Tagurdamine gabariitväravasse otse ja pöördega. Tagurdamine külgboksi.

§ 113. Sõitjateveo auto juhtimine linnaliikluses

(1) Automaatkäigukastiga bussi sõiduomaduste ja juhtimise iseärasuste tundmaõppimine. Automaatkäigukasti käikude ümberlülitumise tunnetamine.

(2) Õigete sõiduvõtete viimistlemine ning rahuliku ja sujuva sõidustiili kujundamine.

(3) Erinevad sõiduharjutused: kiirendus ja pidurdus, peatumine peatustes ja liiklusvoolus, sõitmine tõusul ning langul.

(4) Säästlike, kütuse ülekulu vältivate sõiduvõtete kasutamine. Liiklusolukordade ja sõidutingimustega arvestamine.

§ 114. Sõitjateveo auto juhtimine liinil töötamise tingimustes

(1) Sõit etteantud liinil koos peatustes peatumiste, sõiduplaanist ja ajagraafikust kinnipidamise, kassaaparaadi käsitlemise ning mikrofoni kasutamisega. Vajaliku sõidusujuvuse lõplik saavutamine ja kaitsliku sõiduviisi rakendamine.

(2) Sõidu lõpetamine. Sõitjateveo auto tehnilise seisukorra kontrollimine.

§ 115. Sõitjateveo auto juhtimine erioludes

(1) Sõit pimedal ajal. Tulede kasutamine. Sõit erineva valgustusega teedel.

(2) Ohutu piki- ja külgsuuna tagamine.

(3) Sõit libedal teel. Õiged pidurdusvõtted libedal teel.

§ 116. Juhtimisoskuse järelkontroll ja ametioskuste hindamine

(1) Sõitjateveo ametialale vastava sõidutaseme väljaselgitamine ja ametioskuste hindamine. Sõitjateveo auto kasutusjuhendi tundmine, bussi nõuetekohane ettevalmistamine.

(2) Sõidutehnika, liiklusreeglite järgimise ning erinevate liiklusolukordade ja sõidutingimustega arvestamine. [RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Sõiduaja graafikust kinnipidamine. Autojuhi tööülesannete ja kohustuste tundmine ning täitmine.

9. jaotis

Töökeskkond ja liiklusohutus

§ 116¹. Liiklusreeglid ja liikluses käitumine

(1) Liiklusohutus alaste teadmiste täiendamine:

- 1) liiklusreeglite kinnistamine ja süvendamine;
- 2) mitmesuguste liiklusolukordade analüüs ja hindamine;
- 3) riske vältiva käitumisviisi kujundamine.

(2) Juht ja sõiduk erinevates liiklusolukordades:

- 1) teisi liiklejaid ja ümbritsevat looduskeskkonda arvestava hoiaku kujundamine;
- 2) piisava ohutunde kasvatamine asjatu riski vältimiseks liikluses;
- 3) vajalike oskuste analüüsimine ja nende arendamine võimalike ohuolukordade ennetamiseks;
- 4) ohutu, sujuva ja keskkonnasäästliku sõidumaneeri kujundamine;
- 5) tegutsemine liiklusõnnetuste ajal.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

9. peatükk Taksojuhi ametikoolituse kursuse õppekava

1. jagu Üldsätted

§ 117. Reguleerimisala

(1) Käesolev õppekava määrab kindlaks kohustuslikud õppeained ja nende mahud taksojuhi ametikoolitamisel töötamiseks B-kategooria autoga.

(2) Õppekava koostamisel on arvestatud autojuhi eelnevate teadmiste ja oskustega, mis ta on saanud B-kategooria auto juhtimisõiguse omandamisel ning eelnevate sõidukogemustega.

§ 118. Taksojuhi ametikoolituse õppekava õppeained ja mahud

Taksojuhi ametikoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Tabel 4

Õppeaine nimetus	Õppetunde	sealhulgas	
		teoreetilisi õppetunde	praktilisi õppetunde
1. Tööõiguse alused	4	3	1
2. Liiklus-, teenindus- ja suhtlemispsühholoogia	7	3	4
3. Sõiduki tundmine ja käsitsemine	5	5	–
4. Majandustegevuse alused	2	2	–
5. Taksovedude korraldus, seadusandluse muudatused	8	6	2
6. Kindlustused	2	1	1
7. Taksojuhi vastutus	2	2	–
8. Töökeskkond ja liiklusohutus	3	3	–
Kokku	33	25	8

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 118¹. Täienduskoolitus, õppeained ja mahud

(1) Taksojuhi täienduskoolituse kestus peab olema seitse tundi.

(2) Lõikes 1 nimetatud koolitusel peab käsitlema käesoleva määruse § 121 lõigete 1 ja 9, § 129¹, § 131 lõigete 4 ja 5, § 136¹, § 141 lõike 6, § 143 ja § 149 toodud õppekava teemasid.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 119. Õppetöö kestus

(1) Taksojuhi ametikoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on päevase õppevormi korral vähemalt üks nädal ja õhtuse õppevormi korral vähemalt kaks nädalat.

(2) Taksojuhi täienduskoolituse õppekava alusel toimuva kursuse kestus on vähemalt üks päev.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

2. jagu Õppekavas toodud õppeainete temaatiline plaan

1. jaotis

Tööõiguse alused

§ 120. Üldsätted

Õigusaktid, mis kindlustavad töövõtja sotsiaalse kaitstuse. Kõigi õigusaktide juures tuleb käsitleda põhiliselt taksojuhte puudutavaid ning praktilises töös esilekerkivaid probleeme.

§ 121. Tööleping

- (1) Töölepingu sõlmimine, selle muutmine, lõpetamine, üleminek, tühistamine, ülesütlemine.
- (2) Töötingimustest teavitamine, sealhulgas tööülesannete kirjeldus, töötegemise asukoht.
- (3) Tähtajaline tööleping, selle sõlmimine, pikendamise piirang.
- (4) Töötasu ja selle arvutamine viis, kinnipeetavad maksud, võimalikud hüved.
- (5) Töötaja kohustused, vastutus, lähetused.
- (6) Tööandja kohustused, vastutus.
- (7) Töötamine renditööjõuna, sh millised õigused ja kohustused on tööandjal ja millised juhti kasutaval ettevõtjal.
- (8) Isikuandmete töötlemine töösuhetes, sealhulgas tervisekontrolli andmete tuvastamine, tööõnnetustest teatamine, jooeiseisundi tuvastamine, juhtimisõiguse tuvastamine.
- (9) Füüsilisest isikust ettevõtja erisused.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 122. Töö- ja puhkeaeg

- (1) Töö- ja puhkeaeg „Töölepingu seaduse” tähenduses.
- (2) Autojuhi töö-, sõidu- ja puhkeaja erisused tulenevalt „Liiklusseadusest”.
- (3) Töö- ja puhkeaja planeerimine ja arvestus.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 123. Töötaja puhkus

Puhkuse liigid, kestus, tasustamine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 124. Töö tasustamine

- (1) Töötasu suurus, alammäär, keskmine töötasu, lisatasud.
- (2) Kinnipeetavad maksud ja maksed.
- (3) Autojuhi töötasu arvutamise ja maksmise erisused tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 561/2006 artikli 10 nõuetest.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 125. Töökaitse, tööohutus, tervishoid

- (1) Tööohutuse ja töökaitsega seotud tööandja ja töövõtja vahelised vastastikused kohustused ja vastutus.
- (2) Autojuhi tööga seotud ohud teel, sõiduki hooldamisel.
- (3) Autojuhi terviseriski põhjused, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 126. Sotsiaalsed tagatised

Pension, sealhulgas pensionikindlustus, pensionide liigid, pensionile jäämise iga, määrad ja väljamaksmine kord.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 127. Töövaidluste lahendamine

(1) Töölepingut puudutavate töövaidluste lahendamine töövaidluskomisjonis või kohtus, nende pädevus.

(2) Kollektiivsete töötulide lahendamine, institutsioonid, nende pädevus.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 128. Praktilised õppused

(1) Praktiliste õppuste käigus õpetatakse tööõiguse valdkonnas vajaminevate avalduste praktilist koostamist:

- 1) töölepingu tüüptingimused ja koostamine;
- 2) CV koostamine;
- 3) avaldus töövaidluse lahendamiseks pädevale organile.

(2) Dokumentide koostamisel esinevate puuduste väljaselgitamine ja analüüs.

2. jaotis Psühholoogia valdkond

§ 129. Liiklus-, teenindus- ja suhtlemispsühholoogia

(1) Taksojuhi tööks vajalikud põhiteadmised liikluspsühholoogia osas. Autojuhi tööd mõjutavad tegurid: tähelepanu, isiksuse eripärad (näiteks riskialdis käitumine, agressiivsus jne), väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused.

(2) Taksojuhi tööks vajalikud põhiteadmised teenindus- ja suhtlemispsühholoogia osas. Sõitjatepoolsed ootused taksojuhi kui teenindaja rollikohasele käitumisele. Sõitjate põhjendatud ja põhjendamatud nõudmised.

(3) Taksojuhi rollid ja rollikäitumise analüüs. Taksojuhi isikuomadused ja nende mõju rollikäitumisele.

Suhtlemise põhioskused:

- 1) oskuse elada sisse sõitja rolli;
- 2) kontaktide loomise ja säilitamise oskus;
- 3) veenmisoskus;
- 4) kehtestamisoskus;
- 5) läbirääkimisoskus.

(4) Sõitjate põhjendamatute, headele tavadele ja kommetele mittevastavate soovide ja nõudmiste paindlik ning võimalikult konfliktivaba lahendamine.

(5) Probleemsete sõitjate liigid:

- 1) vanurid;
- 2) joobnud sõitjad;
- 3) välismaalased;
- 4) agressiivselt käituvad sõitjad.

(6) Suhtlemise erinevused sõltuvalt sõitude liigist:

- 1) sõidud linna piirides;
- 2) sõidud pikematel marsruutidel;
- 3) sõidud tellimisvedudel.

(7) Takso tehnilise seisundi ja sõitjate salongi heakorra ning taksojuhi sõidustiili ja -võtete mõju teeninduskultuurile. Taksofirmade tuntuse ja reklaami mõju teeninduskultuurile.

[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 129¹. Puudega ja piiratud liikumisvõimega inimeste teenindamine

(1) Puudega ja piiratud liikumisvõimega inimeste õigused.

(2) Taksojuhi kohustused lõikes 1 nimetatud isikute teenindamisel.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 130. Praktilised õppused

Praktilised õppused kontaktide loomise oskuse ning veenmisoskuse ja kehtestamisoskuse omandamiseks rollimängude abil. Tüüpiliste probleemsete olukordade läbimängimine, lahenduste leidmine ja nende analüüs.

3. jaotis Sõiduki tundmine ja käsitsemine

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 131. Üldnõuded

- (1) Taksode üldehitus, liigitus ja lühiiseloostus.
- (2) Tehase poolt taksodeks ehitatud autode erinevused.
- (3) Autode VIN-koodid (tehasetähised), põhiaandmed andmesildil, nende võimalikud asukohad ja võrdlus sõiduki dokumentidega.
- (4) Nõutavad lisaseadmed, sealhulgas taksomeeter, printer, plafoon.
- (5) Taksomeetrite tüübikinnitus, kohaldamine, taatlemine.
- (6) Taksode tehnohoolduse põhimõtted, sealhulgas:
  - 1) mootori õlitussüsteemi hooldus;
  - 2) mootori toitesüsteemi hooldus;
  - 3) mootori jahutussüsteemi hooldus;
  - 4) pidurisüsteemi hooldus.
- (7) Nõuded rehvidele ja lubatud mustrisügavusele. Rehvide valik, rehvide tähistamine koormusindeksi ja kiiruskategooria alusel. Taastatud rehvid. Talverehvide ja naastrehvide kasutamine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 132. Mootor

- (1) Mootorite liigitus, sh ottomootorid, diiselmootorid, hübriidmootorid, elektrimootorid.
- (2) Mootori jahutus-, toite-, õlitus- ja väljalaskesüsteem.
- (3) Mootori jahutusvedelike margid, tähistus ja kasutamine.
- (4) Mootoriõlide liigitus, nende kvaliteedinäitajad ning markeerimine. Õlide omadused ning nende muutumine töötamise käigus.
- (5) Kütusekulu optimeerimine.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 133. Jõuülekanne ja rool

[Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 134. Pidurid

[Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 135. Kere, rattad ja rehvid

[Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 136. Elektriseadmed, valgustusseadmed

- (1) Auto üldine elektrisüsteem ja selle osad: vooluallikad ja voolutarbijad. Autol kasutatavad põhilaternad (kaug- ja lähituled), nende esitatavad nõuded. Põhitulede reguleerimine.
- (2) Kasutada lubatud laternatüübid, nende ehitus ja tähistamine. Nõuded eesmistele ja tagumistele udutuledele ehitusele, paigutamisele, reguleerimisele ja tähistamisele.
- (3) Suunatuled, nende paigutus ja tähistamine. Gaaslahendusega lampide kasutamine ning nõuded.

§ 136¹. Sõiduki täiendav lisavarustus

(1) Sõidukile paigaldatavad satelliitpositsioneerimise seadmed. Tähiste ja tingmärkide tundmine. Satelliitpositsioneerimise seadme abil otsitava tänava ja objekti leidmine.

(2) Hädaabi kõne «e-call» süsteemi seadmed.
[RTL 2008, 45, 622- jõust. 08.06.2008]

§ 137. Autode mõõtmised, massid ja teljekoormused

[Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 138. Keskkonnasäästlikud meetmed

(1) Looduskeskkonda mõjutavad tegurid. Looduskeskkonna saastatuse põhjused ning teeliikluse osa atmosfääri üldsaastes. Kütuse, õlide, määrdeainete, erivedelike ning pesu- ja puhastusvahendite kahjulik mõju looduskeskkonnale.

(2) Heitgaasides sisalduvad kahjulikud ained ja ühendid ning nende mõju inimesele ja looduskeskkonnale. Heitgaasides sisalduvate kahjulike ainete ja ühendite piirnormid.

(3) Müranormid sõidukitele.

(4) Katalüsaatori otstarve auto mootori heitgaaside väljalaskesüsteemis. Katalüsaatorite tüübid ja tööpõhimõte.

4. jaotis

Transpordi infrastruktuur ja transpordiökonomika alused

§ 139. Transpordi infrastruktuur

[Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 140. Ettevõtluse alused

[Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 141. Transpordiökonomika alused

(1) Omahinna mõiste ja selle kujunemine veonduses. Omahinna tulude ja kulude elemendid. Autojuhi osa omahinna kulude ja tulude kujundamisel.

(2) Autojuhtide ja teiste töötajate töötasu osa ettevõtte kulude üldises bilansis.

(3) Ettevõtte kasumi mõiste ja selle kasutamise võimalused. Kasumi jaotamine ettevõtte arendustegevuseks, laenude tasumiseks ja dividendide väljamaksmiseks.

(4) Ettevõtte arendamise finantseerimisallikad: omafinantseerimine, põhivara suurendamine, pangalaenuid jne.

(5) Taustsüsteemi osatähtsus veondusettevõtte tegevuses. Füüsilisest isikust ettevõtja tulud ja kulud.

(6) Füüsilisest isikust ettevõtja poolt makstavad riiklikud maksud.

§ 142. Praktilised õppused

Praktilistel õppustel koostatav reisijateveo ettevõtte omahinna arvestus. Omahinna kulude ja tulude elementide analüüs ja omahinna alandamise võimaluste väljaselgitamine. Koostatakse füüsilise isiku kulude ja tulude arvestus. Kulude ja tulude analüüs ja maksude arvestamine.

5. jaotis

Taksovedude korraldus

§ 143. Üldnõuded

(1) Taksoveo eeskiri. Taksoveo mõiste ja teeninduspiirkond. Kohaliku omavalitsuse organi osa taksoteeninduse korraldamisel.

(2) Taksoveoluba.

(3) Taksoveolubade väljaandmise kord.

(4) Taksoveolubade väljaandjad.

(5) Sõidukikaart.

(6) Taksoveolubade arvu piiramine jms.

(7) Taksojuhi kvalifikatsiooninõuded.
[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 144. Takso

[Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

§ 145. Taksojuht

(1) Nõuded taksojuhile:

- 1) riietus;
- 2) teenindustase (keeleoskus, suhtlemine, käitumine jms).

(2) Taksojuhi kohustused:

- 1) tänavate ja teedevõrgu tundmine ning teenindamine lühemat teed mööda;
- 2) tariifide väljapanek ettenähtud kohas ja nendest kinnipidamine;
- 3) sõidu eest tasumist tõendava kviitungi väljastamine;
- 4) tagasipöördumine ettenähtud tegevuspiirkonda;
- 5) muud kohustused.

(3) Taksojuhi õigused eriolukorras:

- 1) teenindamisest keeldumine;
- 2) ettemaksu nõue;
- 3) muud õigused.

§ 146. Sõitja

(1) Sõitja kohustused.

(2) Sõitja õigused.

- 1) takso valimine peatuses;
- 2) väljaspool järjekorda takso saamise erijuhud;
- 3) muud õigused.

§ 147. Tariifid

Tariifid taksoveol;

- 1) tariifi vabadus;
- 2) sõidu- ja ootetariifid;
- 3) öötariifid;
- 4) muud tariifid.

§ 148. Seadusandlus ja turvanõuded

(1) Taksondusega seotud seadusandlus:

- 1) äriseadustik;
- 2) kaubamärgiseadus;
- 3) hinna- ja tarbijakaitset puudutavad õigusaktid;
- 4) keeleseadus;
- 5) kodakondsusseadus;
- 6) kohalike omavalitsusorganite õigusaktid.

(2) Turvameetmed taksojuhi ja kliendi elu ning tervise kaitseks.

6. jaotis Kindlustused

§ 149. Üldsätted

(1) Eesti kehtivad nõuded kindlustuse osas. Kindlustuse eri liikide puhul käsitletavad taksojuhte puudutavad küsimused. Vabatahtliku ja sundkindlustuse mõisted.

(2) Ülevaade Eestis tegutsevatest kindlustusseltsidest.

§ 150. Elukindlustus

Elukindlustuse mõiste ja kindlustuslepingute sõlmimise kord. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus isiku vanusest, tervisest, elukutsest. Hüvitiste maksmise kord surma või õnnetusjuhtumi korral. Sõitjate kindlustus.

§ 151. Kahjukindlustus

- (1) Kahjukindlustuse liigid:
- 1) varakindlustus;
  - 2) sõidukikindlustus (kasko);
  - 3) veosekindlustus.

(2) Kahjukindlustuse sõlmimise kord, kindlustusmaksud, omavastutus. Kahjukindlustuse eritingimused, nende kajastamine kindlustuslepingus. Hüvitiste maksmise kord.

§ 152. Vastutuse kindlustus

(1) Vastutuse kindlustamise mõiste, selle erinevus kahjukindlustusest.

- (2) Vastutuse kindlustus autoveonduses:
- 1) liikluskindlustus;
  - 2) rahvusvaheline liikluskindlustus (roheline kaart).

§ 153. Liikluskindlustus

(1) Liikluskindlustuse kohustuslikkus, kindlustuslepingu sõlmimise kord. Kindlustuslepingute liigid. Kindlustusmaksud, nende sõltuvus auto- ja taksojuhi omadustest. Liiklusõnnetusel tekkida võivad kahjud:

- 1) isikukahjud;
- 2) varakahjud.

(2) Liiklusõnnetuse vormistamine: blanketi «Teade liiklusõnnetusest» täitmise kord. Liiklusõnnetusest teatamine. Politsei poole pöördumist nõudvad juhud. Isiku- ja varakahjude hüvitamine. Kahjude hüvitamise piirmäärad.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 154. Praktilised õppused

Praktiliste õppuste käigus täidetakse liiklusõnnetuse puhul vajalik blankett «Teade liiklusõnnetusest». Blanketi täitmise variandid:

- 1) süüdi on üks liiklejaist;
- 2) süüdi on mõlemad liiklejad;
- 3) süüdi on välismaalasest osapool;
- 4) süüdlane põgenes õnnetuskohalt.

7. jaotis

Taksojuhi vastutus

§ 155. Üldsätted

Eestis kehtivad seadused, mis reglementeerivad autojuhi kui suurima ohu allika valdaja vastutuse. Kõigi seaduste juures tuleb käsitleda põhiliselt taksojuhte puudutavaid ning praktilises töös esilekerkivaid olukordi.

§ 156. Karistusseadustik

- (1) Süüteo mõiste, süüteo koosseis, liigid, karistuse liigid ja määrad.
- (2) Kuriteo eest kohaldatavad põhikaristused, lisakaristused, muud mõjutusvahendid.
- (3) Liiklusalased kuriteod.
- (4) Kuriteo uurimisega tegelevad organid. Kohtud, nende liigid ja astmed. Kohtuotsuse peale edasikaebamise kord.
- (5) Kuritegude tõkestamine.
- (6) Illegaalne sissēränne.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

§ 157. Vastutus väärtetoimepanemise eest eriseaduste ja karistusseadustiku järgi

(1) Väärtetoimepanemise kohaldatavate karistuste liigid:

- 1) rahatrahv-põhikaristus;
- 2) arest-põhikaristus;
- 3) sõiduki juhtimise õiguse äravõtmine-lisakaristus.

(2) Väärteod:

- 1) tööõiguse ja tervishoiu valdkonnas;
- 2) liikluse valdkonnas;
- 3) muudes valdkondades.

(3) Väärtegude kohtuvälised menetlejad, karistuste rakendamine. Menetlus rahatrahvide, aresti ja sõiduki juhtimise õiguse äravõtmise kohaldamisel.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

8. jaotis Töökeskkond ja liiklusohutus

§ 157¹. Liiklusreeglid ja liikluses käitumine

(1) Liiklusohutus alaste teadmiste täiendamine:

- 1) liiklusreeglite kinnistamine ja süvendamine;
- 2) mitmesuguste liiklusolukordade analüüs ja hindamine;
- 3) riske vältiva käitumisviisi kujundamine.

(2) Juht ja sõiduk erinevates liiklusolukordades:

- 1) teisi liiklejaid ja ümbritsevat looduskeskkonda arvestava hoiaku kujundamine;
- 2) piisava ohutunde kasvatamine asjatu riski vältimiseks liikluses;
- 3) vajalike oskuste analüüsimine ja nende arendamine võimalike ohuolukordade ennetamiseks;
- 4) ohutu, sujuva ja keskkonnasäästliku sõidumaneeri kujundamine;
- 5) tegutsemine liiklusõnnetuste ajal.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

4. osa RAKENDUSSÄTTED

§ 158. Mitme veoliigi ametikoolitus

(1) Ühe veoliigi ametikoolituse läbinud ja vastavat tunnistust omavale isikule teise veoliigi ametikoolituse õppekava koostamisel võib koolitusasutus arvestada isiku poolt juba läbitud teemadega ja koostada sellest tulenevalt lühendatud õppekava.

[RTL 2006, 55, 1002- jõust. 01.01.2007]

(2) Isik, kes taotleb või kellele on antud C-, D-kategooria auto või CE-kategooria autorongi juhtimisõigus seoses teenistusülesannete täitmisega kaitseväes või kes omab nende kategooriate sõidukite juhtimisõigust alla kahe aasta, võib ametikoolituse tunnistuse saada kiirendatud ametikoolituse õppekava edukal läbimisel määrukses kehtestatud korras.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Koolitajal on õigus käesoleva määruse § 1 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud ametikoolitust korraldada selliselt, et § 19 lõikes 1 ja § 64 lõikes 1 või § 19 lõikes 3 ja § 64 lõikes 3 või § 19¹ lõikes 1 ja §-s 64¹ nimetatud õppekavades toodud kokkulangevad õppeained viiakse läbi koos. Samuti on koolitajal õigus koos läbi viia § 19 lõikes 1, § 19 lõikes 3 ja § 19¹ lõikes 1 või § 64 lõikes 1, § 64 lõikes 3 ja §-s 64¹ nimetatud õppekavades toodud kokkulangevate õppeainete praktilised õppetunnid.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

§ 159. Üleminekusätted

(1) [Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(2) [Kehtetu - RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(3) Bussijahi ametikoolituse õppekavas olev kümnetunnise individuaalse sõidupraktika nõue kas käsilülitus- või automaatkäigukastiga bussiga vähemalt ühe sõidutunni ulatuses erinevalt ülejäänud sõidupraktikast jõustub 1. jaanuaril 2014. aastal.

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

(4) Enne 2014 aasta 1. novembrit kehtinud veoautojuhi täienduskoolituse õppekava alusel võib koolitaja koolitust läbi viia kuni 2015. aasta 1. märtsini.

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

¹Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2003/59/EÜ reisijate- või kaubaveol kasutatavate teatavate maantee sõidukite juhtide alus- ja jätkuõppe kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3820/85 ja nõukogu direktiivi 91/439/EMÜ muutmise ja nõukogu direktiivi 76/914/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 226, 10.09.2003, lk 4–17), muudetud direktiiviga 2004/66/EÜ (ELT L 168, 1.05.2004, lk 35–67); EL Nõukogu direktiiv 2006/103/EÜ 20. nov 2006, millega kohandatakse teatavaid direktiive transpordipoliitika valdkonnas seoses Bulgaaria ja Rumeenia ühinemisega (ELT L 363, 20.12.2006, lk 344–351); Euroopa nõukogu direktiiv 2013/22/EL, millega kohandatakse teatavaid direktiive transpordipoliitika valdkonnas seoses Horvaatia Vabariigi ühinemisega (ELT L 158, 10.06.2013, lk 356–361).

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]

Lisa [Kehtetu - RTL 2006, 55, 1002 - jõust. 01.01.2007]

Lisa 1 Autojuhi kutsetunnistus

[RT I, 08.05.2015, 2- jõust. 01.06.2015]

Lisa 2 Taksojuhi kutsetunnistus

[RT I, 08.05.2015, 2- jõust. 01.06.2015]

Lisa 3 Ametikoolituse õppekavade koodid

[RT I, 10.08.2012, 1- jõust. 01.09.2012]

Lisa 4 Veoautojuhi täienduskoolituse õppekava

[RT I, 17.10.2014, 8- jõust. 01.11.2014]